SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 117, ЧИСЛО 34, П'ЯТНИЦЯ, 20 СЕРПНЯ 2010 РОКУ 1893 Vol. 117, No. 34, FRIDAY, AUGUST 20, 2010 $1.00

Вітаємо з 19-ою річницею відновлення Незалежности України!

УККА закликає до дії

Протягом свого існування українська громада в Сполучених Штатах Америки завжди віддавала своє серце і душу незалежній і демократичній Українській державі. За допомогою наших численних громадських організацій, ми належним чином стежили за перебігом подій в Україні і завжди охоче допомагали нашим братам і сестрам у їхній боротьбі за волю.

З проголошенням Незалежности України 24 серпня 1991 року активність наших громад була зосереджена на забезпеченні стабільної демократії та вільної ринкової економіки в Україні, Весь час ми тісно співпрацюємо з Адміністрацією і Конґресом США для нав'язання тісних двосторонніх взаємин між США та Україною.

Окрім того, Український Конґресовий Комітет Америки (УККА), який в цьому році відзначає 70-ліття своєї праці для добра української громади в США, зобов'язався продовжувати свої зусилля в напрямку покращення життя українського народу та інформувати світову спільноту про правду щодо минулого України, що довго покривалось радянською брехнею та пропаґандою, зокрема такі злодіяння, як Голодомор-геноцид в Україні в 1932-1933 роках.

За останній рік Україні довелось пережити деякі невдачі. З недавнім обранням проросійського Президента Віктора Януковича, значний успіх, якого Україна досягла за останні 19 років незалежности, потрапив під загрозу. Цензура повернулася, нахабне втручання уряду Росії просунулось у внутрішню і зовнішню політику України до такої межі, що це нагадує часи радянського імперіалізму. Тим не менше, продемократичні сили в Україні далі продовжують свою боротьбу за побудову демократичної держави і забезпечення свободи України. Ми, українська діяспора, не повинні стояти осторонь, адже на нас падає обов'язок підтримувати тих в Україні, що об'єдналися під синьо-жовтим прапором незалежної України проти зрадницьких дій тих, хто хотів би бачити її руйнування.

З нагоди 19-ої річниці Незалежности України УККА передає свої найтепліші привітання Українському народові. Ми закликаємо нашу громаду до активної участи у громадському та політичному житті в США і в Україні. Ми віримо, що з вашою допомогою Україна подолає усі перешкоди на шляху до перетворення у повноправного члена міжнародного суспільства демократичних держав.

Слава Україні!

За Крайову екзекутиву УККА –

Тамара Олексій,
президент
Марійка Дупляк,
екзекутивний секретар

Слава суверенній Україні!

Шановні співвітчизники, дорогі друзі!

Від імені колективу Генерального консульства України в Ню-Йорку від щирого серця вітаю вас, ваших близьких та рідних з найвизначнішим державним святом – Днем Незалежности України!

24 серпня для кожного з нас є символічною датою, яка назавжди увійшла в історію Батьківщини, визначивши місце і ролю України у світових цивілізаційних процесах.

Ця дата для всіх свідомих українців знаменує втілення одвічних прагнень українського народу до створення національної, суверенної держави, вона є історичним свідченням незламности духу українства і, водночас, – нагадуванням про нашу відповідальність за майбутнє України.

За 19 років незалежности Україна зробила значний крок уперед на шляху побудови стабільного і відкритого демократичного суспільства, ствердження свого авторитету на світовій арені. Вагомий внесок у цю високу, благородну справу здійснили ви – представникам закордонного українства, й Україна завжди пам'ятатиме ваші зусилля, патріотизм і вашу відданість ідеалам добра і справедливости.

У цей святковий день бажаємо вам щастя, міцного здоров'я і добробуту, невичерпної енерґії та творчої снаги в усіх гарних починаннях в ім'я розквіту нашої рідної України.

Гарних вам свят!

Генеральний консул України в Ню-Йорку
Сергій О. Погорельцев

Особливий день в нашій історії

Дорогі українці!
Вельмишановна громадо!

Від імені колективу Посольства України в США і від себе особисто сердечно вітаю вас з Днем Незалежности України.

Проголошення Верховною Радою України Незалежности Української держави 24 серпня 1991 року законодавчо закріпило вікові демократичні прагнення українців до національного відродження. Цей день став поворотною віхою в історії розвитку українського народу, могутнім стимулом до єднання світового українства для розбудови миру й добробуту в спільному українському домі.

За часи державної незалежности Україна, як активний суб'єкт світових і реґіональних міжнародних відносин, помітно зміцнила свою присутність на зовнішньополітичній арені, проводячи виважену, передбачувану та конструктивну політику.

У творення суверенної Української держави, розвиток її зовнішньополітичних пріоритетів та зміцнення позитивного іміджу в світі важливу ролю відіграють представники української діяспори, зокрема українська громада в США.

Висловлюю глибоку вдячність за самовіддану працю в ім'я українського народу, за активну участь у державотворчому процесі.

Вірю, що наша плідна і конструктивна співпраця активно продовжуватиметься заради розбудови сильної, демократичної та заможної держави.

Від усієї душі зичу Вам міцного здоров'я, довгих років життя, миру та благополуччя, звершення усіх плянів і задумів.

З повагою,

Посол України у США
Олександер Моцик

УНСоюз завжди з Україною

Екзекутивний комітет Українського Народного Союзу вітає читачів „Свободи", а також усіх українців за кордоном і на рідній землі з 19-річчям відновлення Незалежности України у 1991 році.

19 років тому здійснилася відвічна мрія українського народу про свою державу, освячену нерівною боротьбою з недругами і численними жертвами. Відтоді УНСоюз – найдавніша українська організація закордонних українців – активно підтримує будівництво Української держави, всіляко допомагає у ньому. Попри різні негаразди, які сталися останнім часом в Україні, ми будемо продовжувати цю діяльність, тому що несприятливі часи минають, а Україна залишається і буде вічно. Бажаємо усім українцям миру та добробуту, закликаємо до членства в УНСоюзі.

Стефан Качарай,
президент УНСоюзу

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Повноваження В. Януковича „розширили"

КИЇВ. — В Україні представники провладної Партії Реґіонів 13 серпня наполягали на розширенні повноважень Президента Віктора Януковича через ухвалення законів і рішень Ради національної безпеки і оборони (РНБО). Опозиція твердить, що безпрецедентні кроки щодо посилення президентської влади призводять до того, що у державі починає панувати президентсько-парляментська форма правління. Дискусія навколо розширення повноважень Президента посилилася після ухвалення Закону про внутрішню і зовнішню політику, в якому по-новому було потрактовано положення у сфері національної безпеки. Відповідну поправку до закону на тлі незгод у фракції Бльоку Юлії Тимошенко (БЮТ) вніс бютівець Валерій Писаренко. Згідно з поправками, тепер Президент може впливати практично на всі сфери життя, починаючи з культури і до фінансів і до екології включно. Член фракції Партії Реґіонів Дмитро Святаш сказав, що повноваження Президента були розширені у конституційний спосіб. На думку реґіонала, стрижневим питанням є формування виконавчої влади. А це, мовляв, здійснює Верховна Рада. Між тим, представник БЮТ Андрій Шевченко підтвердив, що розширення повноважень Президента має здійснюватися не через закони, а у конституційний спосіб – через зміни до Основного закону. Опозиція вважає, що, оскільки коаліції поки не вдається зібрати 300 голосів, аби вносити поправки до Конституції, влада діє всупереч Основному закону. „Де-юре ми живемо в парляментсько-президентській республіці. А де-факто... встановлено президентсько-парляментську республіку, що є само по собі загрозою для національної безпеки" – так коментував ситуацію перший заступник голови Комітету ВР з правосуддя Юрій Кармазін. На думку депутата, одним з кроків на шляху збільшення повноважень було ускладнення процедури оскарження будь-яких указів Президента. Ю. Кармазін переконаний, що у Президента так багато повноважень, що нових йому не потрібно. Водночас деякі представники провладної Партії Реґіонів відкрито заявляють, що вони зацікавлені в існуванні одного господаря в країні. Хоча при цьому запевняють, що він діятиме в рамках Конституції. *(Бі-Бі-Сі)*

В Україні на 10 робочих місць претендує 51 особа

КИЇВ. — В Україні на 10 робочих місць претендує 51 людина (на 1 січня було 83 особи). Про це 17 серпня повідомили у Державному комітеті статистики України. За їхніми даними, при цьому кількість українців, які перебувають на обліку в Державній службі зайнятости, з початку 2010 року скоротилася на 24 відс. – до 411.2 тис. осіб. На 1 серпня потреба підприємств у працівниках на заміщення вакантних посад становила 81.2 тис. осіб. Зокрема на 1 липня потреба підприємств в працівниках становила 79.7 тис. осіб. *(УНІАН)*

В. Янукович хоче реформувати всю систему юстиції

КИЇВ. — Президент Віктор Янукович вказує на необхідність реформування всієї системи юстиції. Таку думку він висловив 13 серпня під час зустрічі з головою Верховного суду Василем Онопенком. Глава держави зазначив, що ухвалення закону „Про судоустрій і статус суддів" – це лише перший важливий крок у реформуванні судової системи, який вимагає продовження. У свою чергу, В. Онопенко зазначив, що судову реформу можна проводити лише тоді, коли є політична стабільність, коли всі політичні сили об'єднуються навколо Президента. „Я вважаю, що саме в таких умовах можна проводити судову реформу, яка очікувала свого здійснення 20 років", – цитує прес-служба слова голови Верховного суду. Крім цього, Президент у ході зустрічі також вказав на необхідність посилення боротьби з корупцією в судовій системі. 7 липня Верховна Рада ухвалила закон „Про судоустрій і статус суддів". 27 липня Президент В. Янукович схвалив його. Раніше заступник голови Адміністрації Президента Андрій Портнов спрогнозував, що найближчим часом Україну очікує реформування карної юстиції та системи прокуратури. (*Радіо „Свобода"*)

Затримали організатора „відмивання" 300 млн. грн.

ДНІПРОПЕТРОВСК. — У Дніпропетровську підрозділ з боротьби з відмиванням доходів, отриманих злочинним шляхом, спільно з міліцією ліквідував 13 серпня конвертаційний центр. За інформацією прес-служби податкової адміністрації України, п'ятеро співучасників конвертаційного центру протягом останніх трьох років для незаконної конвертації грошових фондів підприємств Дніпропетровщини створили дев'ять фіктивних фірм, зареєстрованих на підставних осіб. Через рахунки підконтрольних підприємств махінатори незаконно перевели у готівку понад 300 млн. грн. Під час обшуків чотирьох „тіньових" бюрів вилучено готівку на суму майже 2 млн. грн., 24.5 тис. дол. США, 6,500 евро, 16 печаток та штампів підприємств, незаповнені блянки з відбитками печаток. Сума заблькованих грошей на поточних рахунках підконтрольних фіґурантам підприємств склала більше 2 млн. грн. Організатора та одного з співучасників злочинного угруповання затримали. *(Радіо „Свобода")*

Перенесено день праці

КИЇВ. — Робочий тиждень перед Днем Незалежности України (24 серпня) збільшується на один день – субота, 21 серпня, буде робочою. Це передбачено розпорядженням Кабінету міністрів України від 26 листопада 2009 року про перенесення робочих днів у 2010 році. Згідно з документом, робочий день у понеділок, 23 серпня, перенесено на суботу, 21 серпня. Таким чином в Україні вихідними будуть 22, 23 і 24 серпня. 24 серпня в Україні відзначатиметься 19-та річниця Незалежности. *(„Кореспондент")*

Партія „Єдиний Центр" матиме 10 провідників

КИЇВ. — Партія „Єдиний Центр" („ЄЦ") відмовилася від одноосібного провідництва і запровадила колеґію провідників партії. Таке рішення ухвалив 14 серпня з'їзд партії. Відтепер „ЄЦ" матиме 10 провідників партії. Це, зокрема, Віктор Балога, Василь Петьовка, Вадим Карасьов, Ігор Кріль та ін. Як пояснив на прес-конференції після з'їзду І. Кріль, у колеґії провідників „ЄЦ" не буде „ні старшого, ні молодшого, а всі рішення ухвалюватимуться консенсусом". „Пам'ятаєте, як Папу Римського обирають – поки білий дим не піде, ніхто не виходить", – сказав він. Це абсолютно новий підхід в українській політиці. За його словами, колеґія провідників буде готувати рішення, які ухвалюватиме президія партії. До цього В. Балога додав, що керівник виконкому партії буде обиратись на два місяці і підписувати ті рішення, які ухвалюватимуть провідники партії. „Ми всі рівні", – сказав В. Балога про колеґію провідників. За словами В. Карасьова, це нова якість політичного процесу в Україні. „Біда України – ручне управління, вождізм", – сказав він. *(Радіо „Свобода")*

Ю. Андрухович закликає Европу пильнувати наступ диктатури в Україні

ЛЬВІВ. — Пильнувати наступ диктатури в Україні закликає Европу український письменник Юрій Андрухович. Про це він заявив 16 серпня в інтерв'ю німецькому виданню „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ". Письменник вважає, що після останніх президентських виборів Україна в політичному сенсі повернулася на 180 градусів. Ю. Андрухович вважає, що Президент Віктор Янукович „має парляментську більшість, необхідну для здійснення його указів та іґнорування думок". Письменник закликав европейську спільноту не спускати очей з України. *(„5 канал")*

Приріст чужоземних інвестицій впав майже у п'ять разів

КИЇВ. — Чистий приріст сукупного обсягу чужоземного капіталу в економіці України в січні-червні склав 495.8 млн. дол., або 21 відс. від рівня січня-червня 2009 року, повідомив Державний комітет статистики 16 серпня. За перше півріччя вкладники вклали в економіку країни 1.783 млрд. дол. прямих чужоземних інвестицій (ПЧІ), що становить 66 відс. від надходжень першого півріччя минулого року. З країн Европейського союзу надійшло 1.179 млрд. дол. (66.1 відс. загального обсягу), з країн Співдружности незалежних держав – 418.7 млн. дол. (23.5 відс.), з інших країн світу – 185.1 млн дол. (10.4 відс.). Одночасно капітал немешканців за вказаний період зменшився на 534 млн. дол., тоді як у першому півріччі минулого року – 414 млн. дол. Загальний обсяг ПЧІ в Україну станом на 1 липня 2010 склав 40.402 млрд. дол, що на 1.2 відс. більше, ніж на початок року. З розрахунку на одну людину ПЧІ оцінюються у 880.7. дол. *(„Кореспондент")*

Уряд виділив 4 млн. грн. на зміцнення зв'язків з діяспорою

КИЇВ. — Кабінет міністрів виділив 4 млн. грн. на здійснення в 2010 році заходів щодо зміцнення зв'язків з українцями за кордоном та забезпечення діяльности у сфері міжнаціональних взаємин. Про це ідеться в урядовій постанові від 11 серпня. Фонди будуть надані на проведення спільних культурно-просвітницьких та науково-практичних заходів в Україні та за кордоном, видання літератури про життя українців за кордоном, вивчення потреб українців у Румунії, Словаччині, Росії, Польщі та Угорщині, допомогу засобам масової інформації українців за кордоном. Також гроші будуть використані на випуск і розповсюдження матеріялів про історію і сучасність України, забезпечення участи у міжнародних заходах у сфері міжнаціональних взаємин і зміцнення зв'язків з українцями за кордоном. Головним розпорядником цих фондів визначений Державний комітет у справах національностей та релігій. *(„Українська правда")*

Обшук в бюрі гендиректора летовища Бориспіль

КИЇВ. — Генеральний директор міжнародного летовища Бориспіль Борис Шахсуваров госпіталізований після обшуку його бюра співробітниками Служби безпеки України та прокуратури, повідомила прес-секретар летовища Оксана Ожигова. „11 серпня співробітники СБУ, органів прокуратури та спецпідрозділу „Беркут" увірвалися в бюро генерального директора. Про допит мова не йшла, але сам обшук проводився з грубими порушеннями, без присутности адвокатів, юристів, і супроводжувався образами і погрозами не тільки на адресу нашого керівництва, але й інших співробітників підприємства", – зазначила О. Ожигова. Генеральному директорові після цих дій стало погано і його забрала швидка допомога, він зараз перебуває під наглядом лікарів. *(„Кореспондент")*

Україна має пів року на збереження Софії та Лаври у списку ЮНЕСКО

КИЇВ. — Україна до лютого 2011 року повинна виконати рекомендації комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, щоб національний заповідник „Софія Київська" і Києво-Печерська Лавра не потрапили в „чорний список" цієї організації. Про це 11 серпня заявив перший заступник голови Держслужби з питань національної культурної спадщини Яків Діґтяр. Україна повинна привести нормативно-правову базу у відповідність з міжнародними стандартами, обмежити у місті можливість будівництва, що могло б створити загрозу візуальному сприйняттю заповідника „Софія Київська" й Києво-Печерської Лаври, а також упорядкувати документацію зони навколо Софії Київської. Я. Діґтяр додав, що якщо Україна умов не виконає, то Києво-Печерська Лавра і заповідник „Софія Київська" можуть потрапити до „чорного списка". *(„Українська правда")*

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Про Голодомор, Маркса з Енґельсом і В. Солдатенка

У „Свободі" (ч. 33) було вміщено вістку про заяву керівника Українського інституту національної пам'яті Валерія Солдатенка, який заперечує, що Голодомор 1932-1933 років був геноцидом. У пресі з цього приводу з'явився ряд відгуків. Вадим Карасьов, директор Інституту ґльобальних стратегій, вважає що В. Солдатенко намагається зробити національну пам'ять радянською. Нижче вміщуємо статтю з цієї теми кандидата філософських наук, член Асоціяції українських письменників Сергія Грабовського, написану для „Української правди".

Теперішній директор Інституту національної пам'яті проф. Валерій Солдатенко – переконаний комуніст. Попри все те, що відбулося у світі за останні чверть століття.

В. Солдатенко не любить уживати термін „Голодомор", а якщо він і використовує його, то пише з малої літери, що хоч-не-хоч, а наочно засвідчує його особисте ставлення до цієї історичної трагедії.

В. Солдатенко заявляє: „Досі немає науково підтверджених даних (хай для мене, якого не якого, історика) про те, що винищення українців, чи українського селянства, було справжньою метою радянської влади в 1932-1933 роках. Тема, як і остаточне визначення терміну для її означення, для мене не закрита".

А відтак він закликає всіх охочих до спільної праці задля осягнення складних історичних проблем.

Та чи матиме така спільна праця якийсь сенс? Ні. І ось чому.

Відкриваємо „Маніфест Комуністичної партії" Карла Маркса і Фрідріха Енґельса – програмний документ світового комуністичного руху – і бачимо: серед невідкладних заходів під час здобуття комуністами влади тут стоїть „експропріяція земельної власности й обернення земельної ренти на покриття державних витрат".

Саме це й здійснила та партія, членом якої В. Солдатенко був з 1969 року, членський квиток якої він зберігає досі, про що гордо сповіщає читачів. Саме це і є суть колективізації, коли в селян остаточно забрали землю, а разом із землею – і всі доходи, крім трудоднів, а якими вони були – добре відомо.

Мета ж усіх цих акцій названа Енґельсом у „Принципах комунізму", які стали основою для створення „Маніфесту": „Концентрувати в руках держави весь капітал, усе сільське господарство, усю промисловість, весь транспорт і весь обмін". Така концентрація і є тоталітаризмом у довершеному вигляді. Тому й ҐУЛаґ, і Голодомор – це прямий наслідок втілення в життя ідей „Маніфесту", так само, як Голокост – наслідок втілення ідей, що містяться в „Майн кампф" Адольфа Гітлера.

І національна політика марксистів-ленінців – теж не імпровізація. Її основи були закладені тими самими Марксом та Енґельсом, коли вони вели мову про „контрреволюційні нації", яким „належить у ближчому майбутньому загинути в бурі світової революції". Серед цих приречених загинути згадані й русини.

Деякі сучасні публіцисти твердять, що Енґельс, мовляв, вів мову тільки про галичан. Однак, йому були чудово відомі документи Всеслов'янського собору 1848 року в Празі, про народ українців-русинів, розділений між двома імперіями.

Тож геноцид українців, приреченість „загинути в бурі світової революції" – було намічено задовго до народження Леніна й Сталіна.

Хоча, за Марксом й Енґельсом, така загибель не тотожна фізичній смерті всього етносу. Йдеться про підкорення й асиміляцію більшої чи меншої частини цього народу тими, хто має історичне майбутнє. Ну, а з тими, хто не хоче підкорятися логіці історії, розмова в комуністів буде короткою.

Імовірно, утім, що наприкінці життя Маркс та Енґельс змінили свою позицію щодо одержавлення всього й усіх – у рукописах Маркса є чимало про соціялізм і кооперацію.

Але ж програмними документами комуністів залишилися „Маніфест" і супутні тексти. Вони засвідчують тоталітарний характер комуністичного ладу та застосування ним насильства в різних формах – аж до тієї, яка в 1944 році названа геноцидом.

Іншими словами, або комуніст засуджує всі ці людиноненависницькі ідеї – а відтак перестає бути комуністом, – і тоді з ним можна мати справу. Або він їх досі високо цінить чи обходить мовчанкою – і тоді він безнадійний.

* * *

Тепер щодо того, чи справді важко визначити, чи був Голодомор геноцидом, і чи існують компартійні документи щодо нищення українців.

„Голод в Україні 1932-1933 років має всі необхідні ознаки злочину проти людяности відповідно до Римського статуту Міжнародного кримінального суду 1998 року і злочину геноциду згідно з Конвенцією „Про запобігання злочину геноциду та покарання за нього" 1948 року. Встановлені подія й склад злочину геноциду, його мотив та прямий умисел", – робить висновок правозахисник Євген Захаров. Те, що Верховна Рада кваліфікувала Голодомор як геноцид, для нього є незаперечно правильним актом.

А стосовно документів...

Хіба замало закритої постанови Ценрального комітету Всесоюзної комуністичної партії (більшовиків) і Ради народних комісарів СРСР „Про хлібозаготівлі на Україні, Північному Кавказі й у Західній області" від 14 грудня 1932 року, де, крім вилучення хлібу в селян та встановлення спеціяльного режиму в УРСР та на Кубані, ідеться про фактичне скасування політики українізації й констатується: „Замість правильного більшовицького проведення національної політики в ряді районів України, українізація проводилася механічно, без урахування конкретних особливостей кожного району, без старанного підбору більшовицьких українських кадрів, що полегшило буржуазно-націоналістичним елементам, петлюрівцям і ін. створення свого леґального прикриття, своїх контрреволюційних осередків і організацій".

Кожен, більш-менш привчений учитуватися в більшовицьку новомову, розуміє: партія визнала – усе справді українське є за визначенням антибільшовицьке.

А ще постанова вимагала чистки партійних та радянських органів. Адже ці органи невірно провели українізацію, а тепер недостатньо ревно „патрали" селянина.

(Закінчення на стор. 9)

НА ТЕМИ ДНЯ

Принципова позиція УКУ

Як уже повідомлялося („Свобода" ч. 32, з 6 серпня), Постановою Кабінету міністрів України ч. 642 від 28 липня скасовано норму про обов'язковий іспит з української мови при вступі до аспірантури та складання кандидатського іспиту з української мови для здобуття наукового ступеня кандидата наук. Нижче вміщуємо заяву Українського Католицького Університету з приводу цього дискримінаційного документу українського уряду.

Спільнота Українського Католицького Університету (УКУ) висловлює свою рішучу незгоду з Постановою ч. 642 Кабінету міністрів України, і ця незгода – не спалах емоцій, а принципова позиція. Надворі – XXI ст. В Европі відбувається реформування сфери наукових досліджень і докторських програм, створення системи навчання впродовж життя і забезпечення сталого розвитку університетів в нових суспільно-економічних умовах; в Америці шукають оптимальну формулу для більш демократичного і справедливого доступу до якісної освіти соціяльно змарґіналізованих груп своїх громадян; в Росії створюються федеральні дослідницькі університети і консолідуються ресурси для здійснення наукового прориву.

А в Україні Міністерство освіти і науки, яке за означенням – згідно з Конституцією і логікою речей – мало б забезпечувати українській мові статус універсальної комунікативної системи на території держави Україна, повертає нас у XIX ст. і переймається тим, щоб українська мова, бува, не подорослішала настільки, щоб нею можна було елеґантно описати будь-який фізичний факт, технологічний процес чи культурний феномен.

Ми не входимо тут у дискусію, чи скасовані міністром освіти і науки Дмитром Табачником положення були в сучасних умовах найефективнішими засобами забезпечення наукового престижу української мови. Ми піднімаємо цей голос протесту, бо вбачаємо в діях керівництва Міністерства повне іґнорування цієї теми як проблеми, яку потрібно системно вирішувати. Замість того, щоб запропонувати альтернативні розв'язки, належно обговорити їх з академічною громадою й експертами, Міністерство поводиться як володар істини в останній інстанції. І тим самим демонструє, що для нього пошанування української мови не є ані справою національної гідности й честі, ані вимогою національної безпеки. Кабінет міністрів, в обов'язки якого входить і одне, і друге, своєю підтримкою цього рішення виразно знехтував державними пріоритетами. Замість втілювати мудру й виважену державницьку політику у мовній сфері, він пішов на поводі у політичних фігур, мовна позиція яких визначається виразною українофобією.

Український Католицький Університет має моральне право вимагати адекватної оцінки мовної ситуації в освітній сфері, оскільки в ньому, крім української, звучать різні мови: англійська, німецька, італійська, російська, польська. В УКУ активно реалізовуються програми, спрямовані на міжнаціональне порозуміння й пошану до мов меншин. Проте ми виходимо з переконання, що в українській вищій школі необхідною передумовою наукової кар'єри має бути належне знання української мови. Будь-яка інша позиція розминається зі здоровим глуздом і суперечить Конституції України та правам людини.

Згадана Постанова Кабінету міністрів України не є випадковим епізодом у нормотворчій діяльності чинного уряду. Їй передували накази Міністерства освіти і науки України ч. 243 від 26 березня 2010 року, ч. 259 від 29 березня 2010 року, а також Постанова самого Кабінету міністрів України від 23 червня 2010 року. Усі ці документи об'єднує одне: методичне пониження статусу української мови, звуження поля її застосування у сфері вищої освіти. Причому арґументація деяких із цих змін – „оптимізувати фінансові витрати вищих навчальних закладів" – не витримує жодної критики. Воістину, скільки коштів можна було б вивільнити для потреб людства, якби ООН прийняла рішення про оптимізацію фінансових витрат і перехід національних систем освіти на мову есперанто!

Згадані Постанови Кабінету міністрів України разом із наказами Міністерства освіти і науки України серйозно викривлюють мовні баланси в нашій державі та віддаляють нас від точки бажаної гармонії. В результаті уряд провокує недіялогічні кола нашого суспільства на обстоювання крайнощів і нетолерантних моделей вирішення мовного питання. Втім, інтелектуальне середовище завжди вирізняла здатність піднятися над етнічними бар'єрами і подивитися на будь-яку ситуацію неупереджено. Тому ми закликаємо ректорів вищих навчальних закладів України, зокрема її південно-східніх реґіонів, зайняти чітку громадянську позицію і висловитися за гідне місце української мови у сфері підготування наукових кадрів для навчальних закладів вищої освіти.

о. д-р Борис Ґудзяк,
ректор Українського
Католицького Університету,
Львів

АМЕРИКА І СВІТ

Р. Ґейтс заявив, що 2011 року піде у відставку

ВАШІНҐТОН. — Секретар Департаменту оборони США Роберт Гейтс 16 серпня повідомив, що він плянує подати у відставку у наступному році. Він сказав, що було б зовсім логічно передати іншим справи, коли адміністрація закінчить перегляд своєї стратегії щодо Афганістану. Р. Ґейтс заявив про це під час інтерв'ю журналові „Foreign Policy" („Зовнішня політика"). Він сказав, що в січні 2011 року, коли має бути завершений перегляд стратегії, адміністрація зможе визначити її ефективність. Нинішній шеф Пентаґону зазначив при цьому, що чекати з відставкою до січня 2012 року було б помилкою, оскільки важко було б знайти ефективного кандидата в час, коли президентська кампанія у США перебуватиме вже в повному розпалі. В окремому інтерв'ю газеті „Лос-Анджелес Таймс" Р. Ґейтс зазначив, що дата виведення американських військ з Афганістану – липень 2011 року – залишається в силі. Втім, командуючий військами США і НАТО в Афганістані генерал Дейвид Петреюс в інтерв'ю американській телекомпанії назвав липень 2011 року лише початком процесу виведення військ. *(„Голос Америки")*

Росія введе в дію АЕС в Ірані уже 21 серпня

МОСКВА. — Росія введе в дію атомну електростанцію в Ірані уже 21 серпня. Про це 13 серпня заявила корпорація „Росатом". Раніше іранське телебачення, з посиланням на керівника проєкту з боку Теграну, повідомило, що підготування до пуску реактора завершене. Церемонія відбудеться у священний для мусульман час – місяць Рамадан. Будівництво атомно-електричної станції у місті Бушир ще у 1970-их роках розпочала німецька компанія „Сіменс". Після ісламської революції 1979 року працю призупинили. В 1990-их роках до проєкту долучився російський. „Атомбудекспорт". Пуск реактора заплянували на 2007 рік, відтак його довелось відкласти через брак фондів. Москва вважає, що на атомний проєкт в Буширі не поширюватимуться санкції ООН щодо ядерної програми Ірану. *(„5 канал")*

Коментар Б. Обами про мечеть викликав контроверсію

ВАШІНҐТОН. — Не вщухає суперечка щодо плянів мусульманської громади в Ню-Йорку побудувати в нижній частині Мангетену – в районі падіння вежблизнюків внаслідок терактів 11 вересня 2001 року – мусульманський культурний центр, який включатиме мечеть, громадський центр і басейн. Місце пропонованого центру знаходиться за кілька кварталів від так званої „нульової зони", де стояли знищені терористами „Аль-Кайди" вежі Всесвітнього торговельного центру. В день атак там загинуло майже 3,000 осіб. Спочатку Президент Б. Обама відмежовувався від суперечок щодо плянів будівництва центру з мечеттю. На погляд Білого Дому, питання мало вирішуватись владою Ню-Йорку. Але 13 серпня Президент висловив свою думку з цього приводу під час іфтару – влаштованої ним для мусульманських провідників у США святкової трапези на відзначення початку священного місяця Рамадан. „Як громадянин і Президент я вважаю, що мусульмани мають те ж право сповідувати свою релігію, як і будь-хто інший в цій країні. І це включає право будувати місце моління і громадського центру на приватній ділянці землі в нижній частині Мангетену". Президент при цьому відзначив, що він розуміє емоції, викликані плянами спорудити мечеть біля „нульової зони", але наголосив, що „Аль-Кайда" не репрезентує ісляму. Однак, ця позиція не пом'якшила спротиву опонентів проєкту. Більшість членів родин загиблих в терактах також виступають проти будівництва центру. Згідно з опитуванням компанії „CNN", проведеним перед виступом Президента, 70 відс. американців налаштовані проти будівництва мусульманського центру в районі „нульової зони". *(„Голос Америки")*

Г. Клінтон закликає Сенат ратифікувати новий Договір СНО

ВАШІНҐТОН. — Державний секретар Гіларі Клінтон 11 серпня закликала Сенат ратифікувати новий Договір про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь (СНО) з Росією, зазначивши, що його відсутність становить загрозу національній безпеці країни. Вона висловила впевненість щодо перспективи підписання такої угоди і сказала, що готова до співпраці з такими чільними конґресменами в Сенаті, як демократ Джон Кері з Комітету з міжнародних справ та республіканець Ричард Луґар. Голосування у справі Договору про СНО при повному складі Сенату відкладено до середини вересня. Держсекретар Г. Клінтон зазначила, що США не мають своїх інспекторів у Росії вже понад вісім місяців, після вигасання чинности попередньої американсько-російської угоди, тому Сенат повинен швидко діяти для ратифікації документу. Для схвалення договору СНО потрібно дві третини голосів законодавців. Президенти Барак Обама і Дмитро Медведєв підписали документ Договору СНО у квітні. В ньому передбачено скорочення до 1,550 ядерних боєголовок кожною з сторін впродовж наступних семи років. Новий Договір СНО між Вашінґтоном і Москвою, який також ще має ратифікувати російський парлямент, замінить стару угоду, що вигасла минулого грудня. *(„Голос Америки")*

Частині звільнених вчителів повернуть працю

ВАШІНҐТОН. — 11 серпня Президент Барак Обама підписав законопроєкт, яким з федерального бюджету виділяється 26 млрд. дол. на покриття бюджетних дефіцитів штатів. Законопроєкт напередодні був проголосований Палатою Представників, члени якої для цього перервали шеститижневі вакації, а минулого тижня – Сенатом. Ці гроші мають допомогти зберегти працю міським пожежникам та поліцейським, а також профінансувати медичні послуги населенню через програму Медікейд. Крім того, частина цих грошей піде на фінансування освітньої галузі, яку економічний спад зачепив особливо гостро. Очікується, що буде відновлено або збережено понад 160 тис. вчительських позицій. Голосування відбулося переважно згідно з партійною лінією. У Палаті Представників лише три демократи проголосували проти і лише два республіканці підтримали законопроєкт. На думку представників Республіканської партії, виділення додаткових грошей з бюджету лише збільшить державні борги. *(„Голос Америки")*

ООН представила плян допомоги Пакистанові

НЮ-ЙОРК. — ООН 12 серпня звернулася з закликом до країнчленів організації зібрати 459.7 млн дол. США на допомогу жителям Пакистану. Саме така сума потрібна для виконання запропонованого ООН Пляну надзвичайних заходів щодо надання допомоги жертвам повені у цій країні. Фонди будуть використані для надання постраждалим харчової і медичної допомоги, доставлення у зону лиха наметів і сіток від комарів, чистої питної води і предметів санітарії. Наприклад, для забезпечення 2 млн. осіб тимчасовим укриттям буде потрібно 105 млн. дол. А для забезпечення 6 млн. осіб харчами – 150 млн. дол., зазначають в ООН. Плян надзвичайних заходів розрахований на 90 днів, але через 30 днів він буде переглянутий і доповнений проєктами щодо відновлення зруйнованої інфраструктури. Стихія, викликана затяжними зливами, залишила без даху і засобів для існування щонайменше 14 млн. осіб. Число загиблих у результаті повеней становить близько 1,600 осіб. Проте влада Пакистану вважає, що ця цифра може зрости. *(„День")*

В Іраку стався черговий теракт – 59 загиблих

БАГДАД, Ірак. — В результаті вибуху, скоєного в Іраку 17 серпня бомбістом-смертником, загинуло 59 осіб і щонайменше 125 осіб поранено. Випадок стався у Багдаді біля призовного пункту іракської армії. За словами представника Міністерства внутрішніх справ Іраку, об'єкт був відібраний нападником навмисне. Випадок – найсмертельніший в Іраку від початку минулого тижня священного для мусульман місяця Рамадан. Він також – один з перших після заяви адміністрації Президента Барака Обами, що американські збройні сили припинять до кінця місяця усі бойові акції в Іраку і виведуть з країни всіх своїх вояків до кінця наступного року. *(„Голос Америки")*

Росія запровадила заборону на експорт зерна

МОСКВА. — У зв'язку з посухою і пожежами, які знищили чверть посівів зернових, Росія 15 серпня ввела заборону на експорт зерна до кінця року. Росія є одним з найбільших світових виробників пшениці, ячменю і жита. Відтак заборона, найімовірніше, позначиться на вартості хліба в таких реґіонах, як Близький Схід. Російський уряд пояснює заборону необхідністю контролювати ціни на продовольство всередині країни. Проте дані, опубліковані Міністерством сільського господарства Росії, свідчать, що врожай 2010 року навряд чи зможе задовольнити навіть внутрішній попит. За словами прем'єра Володимира Путіна, цього року вдасться зібрати не більше 65 млн. тонн, тоді як росіянам щороку потрібно трохи менше 80 млн. тонн зерна для власного споживання, відповідно нестача може становити майже 20 млн. тонн. Росія вирощує м'які сорти пшениці, придатні для приготування прісного хліба, тому більша частина врожаю продається на Близький Схід. Найважливішим ринком збуту для російських виробників є Єгипет, а також Туреччина, Сирія, Іран і Лібія. На думку аналітиків, в короткотерміновій перспективі ймовірне невелике зростання цін на хліб. Однак, вони припускають, що незабаром ціни повернуться на колишній рівень, оскільки найбільший експортер у світі, США, очікує небувалого врожаю. Економісти припускають, що спека і лісові пожежі обійдуться російській економії приблизно в 15 млрд. дол. *(Бі-Бі-Сі)*

„Міжнародна благодійна місія" не залишить Афганістан

КАБУЛ. Афганістан. — „Міжнародна благодійна місія" – організація, яка вже роками надає медичну допомогу афганському населенню, заявила, що продовжить свою діяльність в країні, незважаючи на вбивство минулого тижня у північній провінції Бадахшан 10 її співробітників. Про це заявив 9 серпня директор організації Дірк Франс у Кабулі, де він заодно оприлюднив імена загиблих – шести американців, двох афганців, однієї британки і однієї німкені. Відповідальність за вбивство благодійників взяли на себе таліби, звинувативши їх у шпигунстві та прозелітизмі. Організація діє на християнських засадах, однак, заперечує, що її співробітники займаються наверненням будь-кого на християнську віру. Дана група добровольців їздила у відлюдні райони Афганістану, пропонуючи безкоштовні очні операції. *(„Голос Америки")*

Румунія і Росія мають клопіт з шпигунами

БУКАРЕШТ, Румунія. — Румунський дипломат Ґабріель Ґреку, якого звинуватили у шпигунстві на території Росії, 18 серпня мусів покинути російську територію. Скандал спалахнув 16 серпня. Румуна Ґ. Ґреку упіймали на гарячому аґенти Федеральної служби безпеки Росії. Він начебто намагався отримати таємну військову інформацію. Міністерство закордонних справ Росії висловило протест румунській стороні і оголосило Ґ. Ґреку персоною нон-ґрата. Йому дали дві доби, щоб виїхати з Росії. Букарешт з симетричною відповіддю не забарився. Персоною нон-ґрата оголосили працівника російського посольства у Румунії. Його ранґа така сама, як і у Ґ. Ґреку. *(„5 канал")*

КОМЕНТАР

Янукович, „імідж" України та діяспора

На Світовому Конгресі Українців, що відбувся в червні у Львові, Президент Віктор Янукович висловив свою стурбованість іміджем України та запропонував діяспорі співпрацювати для поліпшення цього ж іміджу.

Як повідомила прес-служба Президента, він наголосив на потребі покращення співпраці з українцями всього світу. „Вважаю, що зараз вкрай необхідно організувати співпрацю з вами, з іншими очільниками світової української діяспори, таким чином, щоб забезпечити піднесення іміджу України в світі. Це дуже важливо. Я вважаю, що це наша з вами спільна справа", – сказав В. Янукович.

Пропозиція В. Януковича непогана, але серйозне ставлення до неї вимагало б досить радикальних змін у ставленні України до діяспори та до самого питання поліпшення іміджу.

Це правда, що Україна має співпрацювати з діяспорою, але, що набагато важливіше, Україна має зрозуміти, що без діяспори Україна сама не в стані поліпшити свій імідж.

Діяспора має досвід, фінанси, інститути, вплив та знання світових мов. Україна тих чинників не має і довго не матиме.

Отже, без діяспори поліпшення іміджу неможливе. А це, в свою чергу, означає, що без добрих взаємин з діяспорою поліпшення іміджу теж неможливе.

Одним словом, якщо Президент В. Янукович серйозно стурбований поганим іміджем України, він мусить дещо серйозніше попрацювати над ставленням діяспори до його уряду.

А воно майже повністю неґативне. Як би не було, але діяспора хоче бачити Україну не тільки демократичною, але й українською.

Якщо Президент В. Янукович бажає співпраці з такою діяспорою, тоді ані Міністер освіти і науки Дмитро Табачник, ані голова Служби безпеки Валерій Хорошковський, ані Прем'єр-міністер Микола Азаров, ані Міністер культури Михайло Кулиняк не мають права бути в уряді.

Українофоби, антидемократи, радянські бюрократи та міністри культури, які звертаються до діяспори російською мовою, не прийнятні для діяспори.

Перед В. Януковичем простий вибір: або діяспора та поліпшення українського іміджу, або вищезгадані посадовці. Третього не дано.

Президент В. Янукович мав би також трохи подумати про складові елементи доброго іміджу. Що найбільше вражає західніх громадян в Україні?

По-перше, що країна не має власної ідентичности – що вона є просто південною частинкою великої Росії.

Провінції нікому не цікаві, особливо коли столиця поруч. В. Янукович мав би підкреслювати ідентичність та окремішність України, а не зливати все українське в загальне російське.

По-друге, України корумпована. Західні громадяни бояться корупції та не знають, як поводитися в присутності скорумпованих службовців. Не вистачає лише гримнути по столі кулаком, бо західні громадяни ще більше бояться поліцейських методів.

В. Януковичеві треба позбутися системних передумов корупції — а це означає, що треба впровадити справжню ринкову економіку та професійну, чесну, гласну адміністрацію. А в такій адміністрації теж немає місця для Д. Табачника, В. Хорошковського, М. Азарова та М. Кулиняка.

По-третє, Україна недемократична. Західні громадяни нервуються, коли немає справедливих виборів, коли президенти узурпують всю владу, коли служби безпеки ведуть балачки з ректорами, коли міністри називають журналістів суками, коли чужоземців затримують на летовищах.

Прямо кажучи, поведінка самого Президента та побудованого ним режиму є найбільшими перепонами для кращого іміджу.

Без змін у цій поведінці імідж країни залишатиметься паршивеньким, на рівні Зімбабве.

По-четверте, Україна несучасна. Західніх людей вражає брак хоч одної жінки у складі Кабінету міністрів. А оскільки Президент міг би змінити цей жалюгідний стан одним своїм словом, вражає явне нерозуміння важливости такого питання для іміджу України.

І останнє: вражає незнання англійської мови — особливо високопоставленими урядовцями. Цю ситуацію треба змінити, але головна передумова будь-яких змін у мовному ляндшафті України – це усвідомлення урядом потреби власної ідентичности.

А отже, повертаємося до першого пункту. Російська Україна не потребує, тож ніколи не матиме ані власного „я", ані власного іміджу.

Тільки українська Україна може виробити свою ідентичність. Саме вона відчуватиме потребу а англійській мові як у чиннику справжньої інтернаціоналізації. Тільки така країна плекатиме свій імідж та зможе установити нормальні взаємини з діяспорою.

Олександер Мотиль,
професор політичних наук,
Ратґерський Університет,
Нюарк, Ню-Джерзі

Передрук з часопису „Український тиждень"

ТРИВОЖНА ТЕМА

Служба безпеки України хоче залякати творчу молодь „Смолоскипа"

29 липня три кремезні працівники Служби безпеки України зайшли до будинку „Смолоскипа" на засідання кіноклюбу, яким керує молодий письменник і журналіст, лавреат видавництва Олег Шинкаренко. Мовчки сиділи, в обговоренні фільму участи не брали, а після закінчення, коли усі розійшлися, один з них підійшов до О. Шинкаренка, показав своє посвідчення і запропонував прийти до СБУ на розмову зі слідчим. О. Шинкаренко відмовився, оскільки працівник СБУ не мав відповідного дозволу від прокуратури.

На другий день, 30 липня, прокурорську повістку О. Шинкаренкові принесли до його мешкання і забрали журналіста до прокуратури міста Києва. Там він довідався, що приводом для цієї „бесіди" був відеоролик на його блозі про падіння вінка на В. Януковчича в День перемоги з іронічно-жартівливим запитом: „Цікаво, чи є десь такі сили, типу українських націоналістів, які могли б убити Януковича, Анну Герман, Азарова і всю компанію?".

У прокуратурі О. Шинкаренка змусили підписати заяву, що він „більше не буде у різкій формі критикувати владу у своєму „Живому журналі".

Прихід працівників СБУ до „Смолоскипа" є незаперечним доказом, що ця державна структура пробує залякати українську творчу молодь. О. Шинкаренка могли відвідати на його помешканні у Києві, принести повістку і доставити до прокуратури. Лише у тоталітарних державах таємна поліція приходить на молодіжні збори непрошеною. У демократичних державах така практика нечувана.

О. Шинкаренко народився в 1976 році у Запоріжжі, закінчив Запорізьку інженерну академію, а також приватний клясичний університет. За фахом він інженер з автоматики та контрольно-вимірювальних приладів, а також перекладач з англійської мови. Він захоплювався науковою фантастикою, постмодернізмом, „чорним" гумором, що вплинуло на стиль його прози. У 2006 році став лавреатом видавництва „Смолоскип" за збірку оповідань „Як зникнути повністю", яка під назвою „Зникнення Вавілону" була екранізована кінорежисером Наталією Рекунковою. 6 серпня депутат Верховної Ради Андрій Шевченко оприлюднив депутатський запит до СБУ і Генеральної прокуратури щодо законности втручання в український інтернет-простір, стверджуючи, що було здійснено ряд заходів, спрямованих на обмеження інтернет-активности громадянина України О. Шинкаренка та необґрунтоване втручання СБУ та прокуратури у його приватне життя.

У своїй відповіді авторам інтернетних блоґів Президент В. Янукович 6 серпня сказав: „Згоден з вами в тому, що викликати на допит блоґера – це останнє, чим повинна займатися СБУ... Країні потрібні активні, сміливі молоді люди. І владі вони потрібні в першу чергу. Отже, я простягаю вам руку – давайте зустрінемося".

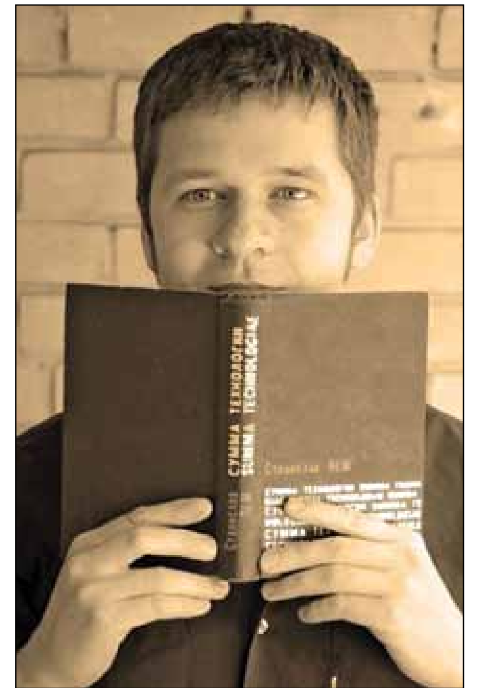
Того самого дня О. Шинкаренко опублікував свою відповідь Президентові України, подаємо з неї характерні уривки:

„... Ваша влада, Вікторе Федоровичу, вже так допекла багатьом українцям, що вони готові зібратися на другий Майдан. Сьогодні стоїть дуже спекотна політична погода: досить піднести сірника – і вибухне шалене вогнище. Але чи винен у цьому народ і я, як частина цього народу? Чи це народ живе в дуже сумнівно придбаних заміських резиденціях та по півтора місяці відпочиває у Криму? Чи це народ є акціонером компанії „РосУкрЕнерґо", яка присмокталася до нашого бюджету? Чи народ володіє телекомпаніями та одночасно керує таємною поліцією? Хіба народ роз'їжджає на подарованих таємничими спонзорами „кадилаках" за мільйон гривень? Може, це народ купує за півтора мільйона долярів народних депутатів у парляменті? Хіба це народ напускає міліцію на збори опозиції?

Український народ – як головне джерело влади в Україні – за Конституцією, яку Ви порушили, формуючи більшість у парляменті, не має всіх цих можливостей. Їх маєте Ви – за наш рахунок, бо Ви – влада – живете за рахунок наших податків. Ви й лаєте нас вільно і з великим задоволення: ми добре пам'ятаємо ваших „козлів, що заважають нам жити" ...А що лишається нам? Лаятися та погрожувати? Але виявляється, що і це вже заборонено!

Але біда в тому, що влада занадто прислухається до лайок блоґерів. Біда в тому, що вона абсолютно не слухає цілком конструктивної критики незалежних журналістів...

Ви кажете, що ми потрібні владі. Для чого? Аби добити депутата Олеся Донія? Чи посадити за надуманими звинуваченнями Юлію Тимошенко? Може, для того, аби по всій країні наставити ганебні пам'ятники Сталінові? Чи для того, аби остаточно загнати в резервацію українську мову та культуру? Може, владі потрібні якісь виправдання своїм спробам задушити податками український малий бізнес? Чи їй просто хочеться мати таких собі „кишенькових" блоґерів, яких би можна було показувати в якості зразка демократії і ще на виставки посилати?

Олег Шинкаренко

Зрозумійте, чому ми лаємось та погрожуємо: тому що Ви не слухаєте арґументованих, коректних та конструктивних пропозицій. Ми лаємося від безсилля, а Ви – від пихи та надмірної самовпевненості. Але так довго не триватиме: ті, хто дав вам владу, ті її і заберуть".

Вадим Глушко,
член кіноклюбу
при видавництві „Смолоскип",
випускник Харківського
авіяційного інституту, Київ

До єдности! І – „геть думи сумні“!

Три дні віддаляє нас від 19-их роковин відновлення незалежної Української держави. Чого ж більше несе нам цьогорічне 24 серпня – радости чи тривоги? Здається, сама історія дає нам право на радість: з трагічним для нашого народу XX ст. відійшла в небуття кривава Російська імперія, невситима жорстокість якої була протягом віків спрямована передусім проти України. Надворі вже – XXI ст., чуємо оптимістичні розмови про світовий поступ ліберальної демократії, про ґльобалізацію, яка обіцяє вирівняти загальний розвиток людства, дає можливість подивитися на його проблеми спільними очима, об’єднує міжнародні сили для розв’язання насущних проблем. Завойовництво, імперіялізм, поневолення однієї нації іншою – це вже вчорашній день плянети. Хіба ні?

Виглядає, що ні. Все іде вперед, тільки не заклята у своєму україножерстві Москва. Тому й нині, за путінсько-медведівського авторитарного тандему, їй добре там, де вона була за царів і за сталінських катів – в аґресивності щодо зовнішнього світу і в болоті внутрішнього занепаду – морального й, у висліді – економічного теж. Але неперевершене вміння дурити й ошукувати допомагає їй і сьогодні видавати себе за одну зі світових потуг. Питається: якщо Росія справді така потуга, то навіщо їй Україна? А на те, що насправді Росія без України – колос на глиняних ногах: штурхни пальцем – і він впаде.

Щоб цього не сталося, Москва, вишколена на багатовіковій брехні, на шантажі й авантюризмі, взаємно пересварила між собою усіх українських політиків, зв’язала свідомому українству в Україні руки, а розв’язала їх ворогам нашої нації, посадивши їх у найвищі урядові крісла Української держави. Ледве чи колись щось подібне бачила будь-яка інша країна – щоб державні діячі змагалися між собою, хто більше напаскудить своїй державі.

Тому є підстави для тривоги, ой є. Не дивують ці заголовки статтей і коментарів у пресі України: „Янукович реалізує сценарій Путіна“, „Україна – в облозі привидів минулого“, „Олігархізація влади – прямий шлях до перетворення на колонію“, „Вічно окупована територія“, „Національна безпека України – під загрозою“, „Україна перетворюється на поліцейську державу“...

А тим часом правда одна, й вона завжди – на боці того народу, який боронить свою волю і незалежність. Бог не в силі, а в правді. Щось неможливе, неймовірне потрібне, щоб українці зберегли Україну свобідною? Ні, потрібна єдність, тільки єдність і нічого більше. Цього й боїться Москва – добре знає, що проти української єдности не знайде ніякої зброї.

Тож, замість сумувати з приводу поновного наступу Москви на Україну, краще подумаймо, як осягнути цю спасенну загальноукраїнську єдність. Це завдання не тільки партій, громадських рухів, політичної опозиції в Україні, а кожного з нас.

І якщо ми відчуваємо в собі поклик до єднання душ і сил, якщо, всупереч усім лихам, ми все ж здатні досягнути цього на ділі, практично, то повторімо за Великою Українкою – „Геть думи сумні!“ – і привітаймо один одного з Днем Незалежности дорогої України.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

СЕРПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Тоді пробудилася Галичина

Серпень 1772 року докорінно змінив історичну долю Галичини – вона стала частиною Австро-Угорщини, і від цього моменту почалося відродження вкрай відсталого, занедбаного економічно і культурно, краю. Роля австрійської конституційної монархії у цьому далекосяжному позитивному процесі така велика, що вороги українства й сьогодні на всі лади повторюють цю злісну вигадку – нібито українську націю витворив цісарський Відень, свідомо діючи на шкоду Польщі і Росії.

Ні, нація – це не щось таке, що може виникнути на чиєсь бажання. Інша річ – її можна звести на такий низький рівень буття, що воскресіння здається вже абсолютно неможливим.

Саме таку безпросвітну картину застала у Галичині Австрія – всуціль спольщені вищі верстви суспільства і злидене, поневолене кріпацтвом селянство. Генетично питоме „русинство“ трималося на своїй „руській“ вірі, але греко-католицьке духовенство другої половини XVIII ст. само ледве дихало. Досить згадати, що священики також мусили відробляти панщину, і ця постійна матеріяльна скрута не давала їм змоги вирватися з духовної темряви.

Недаремно віденський уряд й почав оздоровлювати цей сумний „задвірок“ в центрі Европи з піднесення освіти церковного галицького проводу. Вже в 1774 році у Відні, при церкві св. Варвари засновано семінарію для уніятського духовенства, згодом її перенесено до Львова й там вона стала чимось на зразок богословської академії для усіх греко-католиків Австро-Угорщини. Спеціяльним указом цісар звільнив священиків і дяків від кріпацтва, це поліпшило не тільки їхнє матяріяльне, але й правне становище. З цієї обставини почалося пробудження національного русинсько-українського духу.

Невдовзі виникла широка мережа народних шкіл – „парафіяльні“, з рідною мовою навчання, трикласові та „нормальні“, чотирикласові, у яких, поряд з німецькою мовою, уживалася тодішня українська, хоч вона і являла собою незґрабну суміш церковно-слов’янщини з властивою народною лексикою.

Університет у Львові, заснований у 1784 році, мав дві мови викладання – німецьку й латинську, однак, уряд, усвідомлюючи потребу в освічених місцевих священиках і чиновниках, у 1787 році відкрив у Львові „Studium Ruthenum“ – своєрідний інститут спеціяльно для українських студентів, з філософським та богословським факультетами, й цей авторитетний навчальний заклад діяв аж до 1809 року, у висліді давши Галичині цілу низку визначних учених і громадських діячів – будителів українства.

Водночас удосконалювалися й соціяльні умовини, зокрема в галицькому селі. У 1775 році імператриця Марія-Тереза осібним указом веліла панам „по-людськи поводитися з хлопами“ і не вимагати від них більших податків, ніж визначені владою.

Відтак наступила епоха „освіченого абсолютизму“ цісаря Йосифа II, який, керуючись щирим бажанням ощасливити своїх підданих, зважившся на радикальні соціяльні й релігійні реформи, випереджуючи ними найпередовіші держави Европи. Наприклад, він позакривав усі монастирі, утворивши з їхнього майна загальний „релігійний фонд“, видав указ про обов’язкову релігійну толеранцію, університетам надав виключно світського характеру, навіть заборонив церковні процесії й паломництва.

Значною мірою цісар полегшив долю галицьких селян, давши їм право одружуватися без дозволу пана, віддавати дітей на науку, вільно шукати можливостей кращого заробітку, сільські громади дістали змогу вибирати своїх представників до суду. Загалом усе йшло до скасування кріпацької залежности.

На жаль, захопившись соціяльними і духовними реформами, цісар Йосиф II разом з „брудною водою“ історичної галицької темряви вихлюпував і „дитину“ – національні святощі, одвічні народні та релігійні звичаї й обряди, глибоко закорінені у самій психології русинів-українців. Тому замість вдячности цісар зустрів об’єднану опозицію і за місяць до своєї смерти був змушений відновити у країні деякі скасовані ним старі інституції.

Наступник Йосифа II, його брат Леопольд II, вже не був таким затятим реформатором, але й він відхилив домагання поміщиків повернути старий, вигідний лише для них, уклад життя. Аж за його сина, цісаря Франца II, колесо соціяльного оновлення Австро-Угорщини драматично повернулося назад.

Це нещасливе цісарювання збіглося з війною між Австрією та Францією і, у висліді, з таким занепадом економіки, при якому годі було й мріяти про дальші селянські реформи та скасування панщини.

Але, як то кажеться, подякуймо тодішньому цісарському дворові й за це, бо реформи, навіть початкові, неповні, збудили Галичину і в перші десятиріччя XIX ст. покликали до життя і активної праці великих оборонців галицького українства – перемиського єпископа Івана Снігурського, священиків Івана Могильницького, Йосифа Левицького, Йосифа Лозинського, Антона Добрянського, Івана Лаврівського, та багатьох інших, чиїй світлій пам’яті варто нам нині вклонитися. А від них ідейний прапор національного відродження перехопила знаменита „руська трійця“ – Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич та Яків Головацький.

Тим глибшої нашої шани заслуговують усі піонери національного відродження Галицької України, що працювати для рідного народу їм довелося вже не в умовах „освіченого абсолютизму“, а в Австро-Угорщині після Віденського конґресу 1814 року, який зробив малі народи предметом торгу в очах европейських державпотуг, зокрема поставив Галичину поміж молотом і наковальнею – між одночасним наступом на українське відродження з боку польонофільства і з боку москвофільства.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Поетичний розтин „російської ідеї"

З великим зацікавленням я читав у „Свободі" (ч. 30) редакційну передмову до публікації трьох віршів Юрія Нестеренка. Він – математик, що займається кібернетичною наукою, але має серце українського патріота і при цьому живе не в Україні, а в Російській Федерації, де без остраху стає в опозицію до кремлівської влади. Притім робить це геніяльно, у поетичний спосіб.

Засоби масової інформації повідомляють, що в Росії начебто існує опозиція, на чолі якої стоять відомі, поважні особи – чемпіон світу з шахів Ґарі Каспаров та експрем'єр Росії Михайло Касьянов. Але чи спромоглася ця опозиція об'єднати тих росіян, які не поважають нинішню владу, страждають від неї фізично і морально? Чи має та опозиція реальний і широкий вплив на маси? На жаль, ні.

І все ж опозиція в Росії існує. Це – окремі сумлінні особистості, які розуміють вади свого суспільства, свідомо прагнуть зміни влади. Отакий і Ю. Нестеренко, який „готовий за правду йти знову в похід" проти кремлівської влади, котра „уявною силою вабить народ". Його мета: „Здолати Московію і стати людьми на землі цій святій". Він називає „Московією" те феодальне князівство, східню ментальність якого успадкував нинішній російський люд, а авторитарні методи керівництва – Кремль. Тепер в Росії „спадкоємність татарська в очищах, на царський нагай всі раби наготовлені". Точно і влучно!

Саме від татаро-монгольської ментальности у населення Росії залишився „культ верховника" і „кадильниці дим перед кожним вождем", як пише Ю. Нестеренко.

Ще одне вдале нагадування про татарський світогляд сучасних росіян у світі робить Ю. Нестеренко у вірші: „Як первісні орди, в країнах Европи посієємо страх!". Так, Кремль нещодавно затвердив нову військову доктрину, згідно з якою Президент тепер має право особисто дати вказівку застосувати військову силу за межами Росії. Раніше війну оголошував колеґіяльний орган – Державна дума. Зрозуміло, такої держави варто боятися Европі.

Є ще й економічний спосіб залякування Заходу – перекривання газової чи нафтової труби, що йде з Росії в Европу. Тому я не дивувався, коли цього року в травні побачив безмежні поля, засіяні ріпаком (з нього виробляють бензин) у Німеччині, Польщі, Чехії, Франції.

Читацька громада „Свободи" має дякувати редакції за те, що познайомила з Ю. Нестеренком, автором поезій у жанрі „політичної філософії".

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

Відроджується церква в Шепетівці

Настоятель о. Василь Боднар серед молоді в Шепетівці.

У Шепетівці не пам'ятають, що колись тут була Українська греко-католицька церква, але знають, що місто було „кузнею" комуністичної ідеології. Звідси юний партизан Валя Котик і письменник Микола Острозький, в центрі міста ще й досі стоїть пам'ятник Володимирові Ленінові, головний проспект названий на честь Карла Маркса, а провідною конфесією є православна Церква Московського патріярхату з катедральним собором і єпископською резиденцією.

Сьогодні ми дуже радіємо з того, що в нас є вже храм, який став для нас місцем зустрічі з Господом, без якого не може жити людина, зустрічі з братами і сестрами, які спраглі Божого Слова.

Велику надію ми покладаємо на наших дітей, тому ми відкрили при парафії недільну школу, де збираємо, як перлинки у намисто, наших діточок, щоб почати довгу та клопітку справу виховання нового покоління. Маємо вісім дітей у нашій школі та схвальні відгуки від батьків.

Ми плянуємо розширювати нашу діяльність і не обмежувати себе лише дітьми з греко-католицьких родин. Але нам потрібна допомога добрих людей, щоб придбати допоміжні матеріяли, лавки, відповідну літературу.

Наша парафія свв. мучеників Бориса і Гліба лише починає робити свої перші кроки. Зараз нам необхідна підтримка братів і сестер, щоб належним чином прославити ім'я Боже тут, де Воно було найбільше занедбане.

Наша адреса: Парафія свв. мучеників Бориса і Гліба, вул. Валі Котика, 170Б, Шепетівка, Хмельницька область, 30400 Ukraine.

о. Василь Боднар,
Шепетівка, Хмельницька область

Нехай проростає українське зерня

Сім років тому відчинила свої двері школа українознавства в Нюарку, Ню-Джерзі, яка має назву „Нова українська школа". Кожного року, у вересні, з дзвінким відлунням дитячого сміху проходять перші уроки і знайомства. Тут є кімната, обладнана для спілкування батьків між собою під час занять дітей. А діти вивчають історію України, основи релігієзнавства, культури, географії через вивчення української мови. Кожне заняття – це засвоєння всього нового, сказаного вчителем, або вивчення матеріялу через гру. Учні готують також мистецькі виступи до українських свят, беруть активну участь в інших заходах.

Заняття в школі відбуваються щосереди від 5-ої до 7-ої год. вечора за адресою: 736 Sandford Ave., Newark, NJ. Ті, хто ще не встиг і не виповнив заяву на навчання в школі, можуть зробити це тепер.

Не стійте осторонь українського громадського життя, адже „Нова українська школа" – своєрідний осередок української громади в Нюарку, де витає дух України. Адже недаремно символ школи – соняшник, який проростає з одного зернятка. Одне зернятко перетворюється в квітку, що має в собі мільйон таких маленьких зерняток.

Так і дитина – виростає і збагачує свої знання і любов до всього українського. Виховуйте у своїх дітей дух майбутніх активних українців в Америці.

Зайдіть на інтернетну сторінку школи: http://www.NUSchool.StJohn-NJ.com, видрукуйте, виповніть і вишліть до школи реєстраційну форму.

Ірина Агне,
директор школи,
Нюарк, Ню-Джерзі

ДО УВАГИ МИСТЦІВ!

Від Оксани Тритяк, Головного Організатора УНСоюзу

Здається, ще завчасно думати про різдвяні картки, як ми у прекрасному літньому сезоні та відсвяткували найбільший Фестиваль Української Культури на Союзівці. Але Український Народний Союз вже приготовляється до наступного різдвяного проєкту. Як Вам усім відомо, цей проєкт є багатогранний – він заохочує і популяризує українських мистців, ввесь дохід призначений на відродження Союзівки і останнє, не менш важливе, він сприяє і усвідомлює суть Різдва і доброзичливости.

Протягом декількох минулих років громада виказала велику підтримку і цей проєкт УНСоюзу втішався доходом щороку. Весь цей дохід призначений на відбудову Союзівки, але рівночасно одержуємо особливі датки на обидва видавництва Союзу, „Свобода" і The Ukrainian Weekly та на Українську Народну Фундацію. УНСоюз буде продовжувати цей проєкт так довго, як маємо відданих мистців, котрі діляться своїм мистецтвом та жертводавців, котрі підтримують наші проєкти.

Минулими роками УНСоюз мав нагоду видати твори найбільш улюблених мистців, а саме: Ярослава Адамовича, Анатолія Балуха, Христини Баранської, Богдана Божемського, Анатолія Буртового, Вікторії Варварів, Юрія Віктюка, Маркіяна Вітрука, Олвіна Владики, Тані Гаєцької, Якова Гніздовського, Петра Головатого, Наталії Ґавдяк, Марії Гарасовської-Дачишин, Михайла Дмитренка, Наталії Йосипчук, Олександра Канюки, Наталії Коваленко, Мокі Кокоріс, Юрія Козака, Яреми Козака, Данила Коштири, Зеновії Кулинич, Василя В. Кричевського, Зої Лісовської, Віталія Литвина, Павла Лопати, Оксани Лукасевич-Полон, Андрія Мадая, Люби Максимчук, Романа Марковича, Леоніда Молодожанина, Людмили Мосійчук, Наталки, Хрестини Никорак, Лідії Палій, о. Сергія Пастухова, Аки Перейми, Ореста Поліщука, Олександра Приведи, Лідії П'ясецької, Мирона Рижули, Марти Анни Шраменко-Рондазо, Марти Савчак, Христини Сай, Христини Вельгорської Сенків, Івана Сколоздри, Романа Сметанюка, Христини Соболь, Ярослава Стадника, Олени Стасюк, Мирослави Стойко, Ірени Твердохліб, Галини Титли, Юлії Ткачук, Віри Трисецької, Юрія Тритяка, Андрія Хомика, Марти Цісик, Ільони Шитик та Івана Яціва.

Ми ласкаво заохочуємо українських мистців надсилати свої твори для репродукції та взяти участь у цьому проєкті. Цього року УНСоюз плянує видати майже 150,000 карток. Під розгляд беруться твори різних жанрів: оливні, акварелі, дереворити і т. п. Для репродукції приймаються оригінальні твори мистців, фотографії або плівки або по і-пошті, висилаючи до Головної Канцелярії на нижче подану адресу не пізніше як 30-го вересня 2010 р. У справі додаткових питань просимо звертатися до Оксани Тритяк, Головного Організатора УНСоюзу.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
2200, Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054 Tel.: (973) 292-9800 ext. 3071
Oksanauna@comcast.net • Attn. Oksana Trytjak

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Руслана повертається на Союзівку з благодійним концертом!

Руслана, зірка української естради та переможець „Евробачення", одного з найпрестижніших музичних конкурсів світу, знову приїжджає до Америки з новим концертом-бенефісом – „Руслана для Союзівки".

Українська Народна Фундація радо повідомляє, що популярна українська співачка Руслана братиме участь у благодійній кампанії з метою зібрати фонди на розвиток Союзівки, протягом традиційного американського свята „Labor Day weekend", 3-6 вересня.

У минулому році, численна публіка, понад 6,000 осіб, з захопленням слухала Руслану під час її концерту на Союзівці з нагоди Фестивалю Української Культури. Авдиторія вибухала оплесками після кожної пісні, не відпускаючи артистку зі сцени. Руслана ж так закохалася у Союзівку, що охрестила нашу оселю Союзівку „26-ою областю України" та обіцяла повернутися!

І ось вона повертається, щоб допомогти, через Українську Народну Фундацію, мобілізувати фонди для Союзівки – цієї улюбленої і шанованої перлини української культури в Кетскільських горах штату Нью- Йорк.

Триденне святкування розпочнеться в суботу, 4 вересня, о 8-ій год. вечора і триватиме до 10-ої год., включно з спеціяльним прийняттям для знаменитої виконавиці, спонзорів і прихильників. Майданчик перед будинком „Львів" перетвориться в чарівний наметовий павільйон. Лунатимуть тихі струни джазу з гуртом „Grupo Yuri". Прийняття-коктейль включає асортимент смачних закусок з цілого світу та напоїв. В такій елеґантній атмосфері гості матимуть також нагоду знайомитися та спілкуватися з Русланою.

Присутні будуть також причетні до спеціяльного бонуса – ексклюзивного сольного міні-концерту Руслани.

Дотація включає концерт Руслани в неділю, безкоштовний вступ на оселю протягом усього вікенду та резервовані місця в гостьовій секції на концерті.

Ціна квитка складає лише 125 дол. За інформаціями можна звертайтися до Оксани Тритяк на тел.: 973-292-9800, дод. 3071. Квитки можна також отримати у бюрі реєстрації на самій оселі.

З огляду на популярність наметованого` „пивного павільйону", який дебютував на Фестивалі Української Культури цього літа, Союзівка повертає його назад на цей вікенд Дня праці.

До виконавців включаються ансамблі: „Grupo Yuri", феноменальна група музикантів на чолі з скрипалем-віртуозом Юрієм Турчином з латино-американською і джазовою музикою; традиційна українська оркестра „Світанок", популярний серед молоді гурт „Грім". Дебютуватиме український рок-гурт з Чикаго „Ефіра".

У цьому році гладачі зможуть насолодитися вишуканими традиційними стравами. Продавці і мистці пропонуватимуть гостям різноманітні та унікальні вироби українського мистецтва та ремесел.

У неділю увечорі, 5 вересня, на сцені під відкритим небом о 8-ій год. вечора, Руслана і повний склад танцюристів виступатимуть у власному концерті-шоу, з представленням нових пісень зі свого найновішого компакт-диску.

Поряд з Русланою, головним виконавцем концерту буде також провідний танцювальний ансамбль в США „Сизокрилі" з Нью-Йорку. Вступ – 25 дол.

Паркування на головній площі Союзівки можна набути за 20 дол. діятиме прицип: „Хто перший прийшов, першим і обслужений".

В суботу та неділю увечорі відбудуться традиційні забави – з різноманітною та сальонова та дискотекною музикою і танцями.

Транспорт-автобус протягом дня між Hudson Valley Resort і Союзівкою буде доступним для гостей. Кімнати можна замовляти в Hudson Valley Resort, тел. 845-626-8888. У разі дощу, концерт „Руслана для Союзівки" відбудеться в театрі Manhattan Theater у Hudson Valley Resort, 5400 Granite Road, Kerhonkson, N.Y.

Будь ласка, приїжджайте і допоможіть нам зберегти Союзівку – унікальне місце, де молоді люди можуть зустрічатися один з одни, де любов і пошана до культури наших батьків, бабусь і дідусів панує і розвивається, де кожен, хто хоче відчувати себе українцем, – може бути українцем!

До зустрічі !

Рома Лісович

Співає Руслана Лижичко.

Українська Народна Фундація вибрала нову емблему

Українська Народна Фундація (УНФ) – доброчинна гілка Українського Народного Союзу, заснована 1992 року, має нову офіційну емблему, що виникла у межах ініціятиви загального оновлення емблем УНСоюзу. „Йдеться про наше намагання створити динамічно-модерну емблему відрізнення УНФундації" – заявила Головний касир Рома Лісович.

Характеризує нову емблему простота, приваблива форма та колір, а також нова емблема допомагає зрозуміти завдання організації. Емблему супроваджають інші „оновлення".

УНФ почне видавати річний звіт, який включатиме фінансовий огляд, об'єднаний фінансовий звіт, описи проєктів і наявність фондів для доброчинства. Будуть оприлюднюватися імена жертводавців. Розбудовуємо нову мережу на www. ukrainiannationalfoundation. org.

Українська Народна Фундація зареєстрована як корпорація 501(c)(3). УНФ продовжує знамениту традицію УНСоюзу сприяння просвітянським, культурним і гуманітарним проєктам для користи української громади у США, Канаді та Україні.

УНФ виділило понад 2 млн. дол. стипендій від початку її заснування. Пожертви українській громаді перевищили 5 млн. дол.

У США дальше тривають важкі економічні часи. Серед жертв цих скрутних економічних обставин є неприбуткові організації, бо жертвенність дальше значно зменшується.

„Українська народна фундація не є єдиною, котра є свідком значного зменшення пожертв. Часи важкі – й ми всі відчуваємо біль наших сусідів, колеґ і членів, які втратили працю та пережили тягар цього значного економічного спаду" – сказала Р. Лісович.

Вона підкреслює, що „саме тому УНФ вдячна за кожний пожертвуваний доляр, отриманий цього року. Незважаючи на висоту пожертви, додані разом – вони допомагають УНФ виконувати важливу місію: зберігати та поширювати українську кутьтуру, спадщину та допомагати українсько-американській молоді".

Перевіряючи плянування свого майна та доброчинних пожертв, УНСоюз пропонує нашим читачам взяти до уваги УНФ, яка заслуговує на вашу підтримку.

Успішно звітував відділ НТШ

ЕДМОНТОН, Канада. – 27 червня відбулися загальні річні збори західньоканадського відділу Наукового Товариства ім. Шевченка. Із звітом про діяльність Товариства за минулий рік виступив його голова Петро Саварин.

Зокрема у минулому році з доповідями, виголошеними українською мовою, виступили: Наталія Кононенко („Мультфільми радянського і пострадянського періоду: як вони представляли і представляють українців"), Наталія Пилип'юк („Григорій Сковорода у саду епікурейців" – з присвятою світлій пам'яті членів НТШ Тараса Закидальського та Івана Фізера), Олег Ільницький („Про так звану русифікацію „Тараса Бульби"), Богдан Клід („Історична пам'ять про Другу світову війну і Українську Повстанську Армію в українських модерних піснях, 1989-2000") та Ярослав Балан („Присвячується Канаді: унікальний внесок Михайла Ґовди в літературну історію провінції Альберта"), а також було переглянуто фільм російського режисера Володимира Бортка „Тарас Бульба", який викликав жваву дискусію. Восени плянується розпочати нову серію лекцій.

Особливим досягненням відділу стало видання п'ятого тому „Західньоканадського збірника" про українське життя в Західній Канаді (Едмонтон-Острог, 586 стор.), який умістив 50 статтей на актуальні теми. З 750 примірників збірника 150 переслано до Канади. Загальна вартість проєкту склала 11,808 дол. і була уможливлена, зокрема, дотаціями від Альбертського товариства збереження української культури й Альбертської фундації збереження історичних пам'яток.

Валерій Полковський виступив із звітом про розповсюдження збірника в Україні, де 600 примірників були розіслані по різних навчальних і наукових закладах як незамінне джерело інформації про сучасне українське життя в Канаді.

Головою товариства переобрано П. Саварина, а секретарем — Михайла Саварина.

На зборах також було вирішено розпочати підготування шостого тому збірника та обрано редакційну колеґію у складі: співредактори – Микола Сорока й В. Полковський, координатор – П. Саварин, члени редколеґії – Богдан Клід, Сергій Ціпко та Ярс Балан.

Закликаємо усіх, причетних до українського громадського і культурного життя в Західній Канаді, подавати до редакції свої матеріяли – спомини, наукові статті, художні твори, які були б корисним джерелом для дослідження нашої спадщини. На сьогодні вже зібрано 10 тис. дол., щоб розпочати даний проєкт.

Микола Сорока

Про Голодомор...

(Закінчення зі стор. 3)

Тож Голодомор включав не тільки нищення селянства, а й згортання українізації разом із „зачисткою" тих „петлюрівських елементів", про яких ішлося в згаданій постанові, тобто інтеліґенції.

А щоб не було сумнівів, що партія діяла відповідно до настанов „Маніфесту", тобто до своєї ідеології, вчитаймося в слова другого секретаря ЦК КП(б)У Менделя Хатаєвича, виголошені в тому ж 1933 році: „Між селянами й нашою владою точиться жорстока боротьба. Це боротьба на смерть. Цей рік став випробуванням нашої сили і їхньої витривалости. Голод довів їм, хто тут хазяїн. Він коштував мільйони життів, але колгоспна система буде існувати завжди. Ми виграли війну!".

Утім, існує й думка, що Голодомор був тільки однією зі складових геноциду українців, а останній був „клясичним зразком геноциду". Належала ця думка авторові самого поняття „геноцид", юристові, чиї розробки визначили зміст Нюрнберзького процесу та Конвенції ООН „Про запобігання злочину геноциду та покарання за нього", – Рафаелеві Лемкінові.

За Р. Лемкіном, більшовицька політика масового нищення була цілком свідомо спрямована проти українців як нації, як певної суспільної цілісности з її унікальними культурними й ментальними рисами, а не лише проти селянства.

У геноциді українців Р. Лемкін вбачав чотири складові:

1. Нищення української інтеліґенції – мозку чи розуму нації;

2. Ліквідація Української Автокефальної Православної Церкви – душі України;

3. Голодомор українського селянства – зберігача української культури, мови, традиції тощо;

4. Зумисне заселення України іншоетнічними елементами для радикальної зміни складу населення.

Сукупно ці чотири складові або ж чотири напрями фізичного й культурного нищення українців й українства мали на меті, за Р. Лемкіном, „систематичне нищення української нації, її поступове поглинання новою радянською нацією". При цьому, наголошував правник, не йшлося про фізичне винищення всіх українців, як це нацисти проголосили щодо євреїв. Але в разі успіху більшовицької програми геноциду „Україна загинула б так само, як би було вбито кожного українця, бо вона втратила б ту частину народу, яка зберігала й розвивала її культуру, її вірування, її спільні ідеї, які керували нею й дали їй душу, що, коротко кажучи, зробило її нацією, радше ніж масою людей".

Для того щоб українці перестали бути собою, влившись у нову спільноту, „бо радянська національна єдність твориться не об'єднанням ідей і культур, а цілковитим знищенням усіх культур, усіх ідей, за винятком однієї – радянської".

Як видається, автор концепції геноциду та сучасний правозахисник не надто суперечать один одному. Розуміння геноциду українців Р. Лемкіном видається продуктивнішим для подальших наукових студій по всіх зазначених ним напрямах.

А тепер – цікаве запитання.

Чому польському євреєві Р. Лемкінові 50 років тому вистачало доказів для твердження про нищення українців як „клясичний зразок геноциду", а нашому сучасникові В. Солдатенкові аж ніяк не вистачає?

Чи не тому, що В. Солдатенко й сьогодні сповідує ту ідеологію, яка орієнтує своїх адептів на ліквідацію, шляхом асиміляції та фізичного знищення „контрреволюційних націй"?

Отож варто й надалі досліджувати українську історію – але однозначно без Солдатенків.

Після 23 років сумлінної служби

САН-СИТІ, Арізона. – 1 серпня закінчив військову службу і перейшов у стан спочинку підполковник Ігор Петренко. Він закінчив „Northern Arizona University – Flagstaff Arizona" 1986 року, військову службу розпочав 1987 року в ранзі молодшого лейтенанта, відслуживши в американській армії 23 роки.

До 1993 року І. Петренко служив в танковій частині. Того ж року пройшов спеціяльний вишкіл за авіяційною програмою і у 1994 році отримав кваліфікацію пілота гелікоптерів та спеціялізованих розвідувальних літаків з електронними приладами.

Від 1995 року і до кінця військової служби І. Петренко був авіятором спеціялізованих розвідувальних частин армії. Більшість часу він служив за кордоном – в Італії, Німеччині, Туреччині та Іраку, а в Америці – у Форт-Гуді, Тексас, Форт-Полку, Луїзіяна, Форт-Ракері, Алабама, в Пентаґоні та у Форт-Вачука, Арізона.

Леонід Петренко

Підполковник авіяції Ігор Петренко

В Дрогобичі збудована Церква пресвятих мучеників

ДРОГОБИЧ. – Церква пресвятих мучеників Северіяна, Якима та Віталія відчинила свої двері для віруючих 27 червня. На свято прибули Єпископ Самбірської і Дрогобицької єпархії Української Греко-Католицької Церкви Юліян Вороновський і його помічник, Єпископ Ярослав Приріз, щоб освятити церкву і відправити Службу Божу.

На церемонії відкриття церкви, збудування якої почалося 17 червня 2008 року, були присутні понад 700 віруючих.

Протягом останнього десятиліття в Дрогобичі, другому за величиною місті у Львівській області, почали з'являтися нові українські католицькі церкви, що свідчить про відродження церкви у всьому реґіоні.

Проблема полягає в тому, що будівництво багатьох церков досі не завершено. Уродженець Львова о. Іван Паньків, який в даний час служить в Дрогобицькій парафії, розповідає, що з 15 міських українських католицьких церков, більшість з яких є старовинними храмами в центрі міста, доведені до ладу тільки вісім. Інші не мають змоги відкрити свої двері.

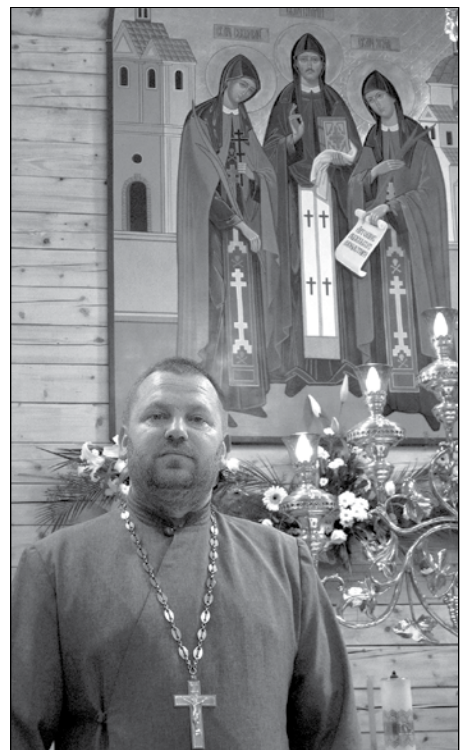
Церква пресвятих мучеників Северіяна, Якима та Віталія в Дрогобичі.
Фото: Зенон Завада

„Та найгірше те, що фінансова криза подовжила і ускладнила процес будування церков", – сказав дрогобицький підприємець Ярослав Михась.

Бажання служити Богові у власному храмі наштовхнуло о. І. Панькова і його парафіян скористатися досвідом своїх предків. Замість того, щоб будувати з цегли або каменю, що є відносно дорого в наш час, вони вирішили побудувати свою церкву, використовуючи деревину ялини з Карпатських гір.

В результаті їхньої винахідливости постала ця скромна будівля. На стінах церкви вивішані тимчасові ікони, ще бракує іконостасу. На основній бані ще немає традиційного зображення чотирьох послідовників Ісуса Христа.

„Проте відчувається такий приємний аромат ялини", – каже своїм парафіянам о. І. Паньків. Церква вміщує 600 осіб, на хорах є 30 зручних місць.

Настоятель церкви Церкви пресвятих мучеників Северіяна, Якима та Віталія в Дрогобичі о. Іван Паньків.

Найпримітніше те, що яскраво-жовта дерев'яна церква прикрасила своїм сусідством бездушні однакові будівлі радянських часів, пропонуючи сусіднім жителям мирний центр зустрічі для їхньої громади, в якому вони зможуть молитися, краще пізнавати один одного.

Просторі бальконі зовні храму стали улюбленим місцем зустрічі для дітей мікрорайону.

В той час, коли о. І. Паньків докладав зусиль до будови, Василь Поляк, архітектор з Яремчого, представив розробки на основі архітектури гуцульської церкви XVIII ст.

Він очолив групу з п'яти будівельних компаній, які побудували 21-метрову структуру протягом двох років, мешкаючи при цьому поряд з місцем роботи і працюючи від зорі до зорі.

Церква стала досягненням всієї спільноти. Поки будівельники працювали, парафіяни збирали пожертвування по всій околиці.

Інші мешканці Дрогобича теж взяли участь. Місцевий підприємець Я. Михась, який не живе поруч з церквою, за свій кошт забезпечив церкву покрівельними матеріялами, які він привіз з сусідньої Польщі.

Також на побудову церкви зробили внески дрогобичани, що проживають за кордоном. Петро Галицький з Дітройту пожертвував кілька тисяч долярів для церковних дверей. Інший парафіянин подарував 6,400 дол. на необхідні для церкви кадила. Загальна вартість пожертв склала близько 128 тис. дол. – це лише частина тих фондів, які довелося б витратити на кам'яну церкву.

Будівництво було завершено 27 червня – саме в літургійний день новомучеників УГКЦ.

„Ця дерев'яна церква у третьому тисячолітті нагадує всім тим, хто в неї заходить чи просто проходить повз, про велику духовну культуру наших предків, – сказав Єпископ Ю. Вороновський у своїй проповіді. – Той факт, що храм присвячений трьом дрогобицьким святим мученикам, зробить його ще ближчим для жителів Дрогобича і гостей міста".

Яким Сенківський і Северіян Бараник були катовані і вбиті радянською владою, коли вона залишала захоплений німецькими фашистами Дрогобич в червні 1941 року. Їхні тіла було знайдено біля Української католицької церкви свв. Петра і Павла в центрі міста.

Віталій Байрак був підданий тортурам і вбитий радянською владою після повернення совєтів в Дрогобич у травні 1946 року.

Папа Римський Іван Павло II згадав їх теплими словами під час своєї історичної візити в Україну у червні 2001 року.

Дерев'яна церква, присвячена пам'яті новомучеників, є першою у своєму роді єпархією Самбору і Дрогобича, і вона викликала до себе надзвичайний інтерес у всьому реґіоні як альтернатива стандартним цегляним церквам, для збудування яких потрібні чималі кошти.

В. Поляк завершує будову іншого храму – ближче до Карпат, в селі Тухолька Сколівського району. Але, за словами о. І. Панькова, в інших проєктах дерев'яних церков повинен використовуватись інакший дизайн.

„Я не хочу, щоб всі церкви мали подібну архітектуру, – каже він. – Якщо все буде однаковим, то це буде схоже на Радянський Союз, в якому всі будівлі були цілком ідентичні".

Зенон Завада,
Київське пресове бюро
„Український Тижневик"

Відбулася конференція ОУН (д)

СЕВАСТОПІЛЬ. – 7 серпня відбулася річна конференція Організації Українських Націоналістів (державників) – (ОУН (д). Місце проведення обране не випадково, адже це приморське місто, в якому базується українська Чорноморська фльота, впродовж багатьох років залишається „яблуком розбрату" між Україною і Росією. Враховуючи постійний тиск, який щодня відчувають на собі українські патріоти Севастополя, проведення у місті конференції стало кроком на підтримку їх у нелегкій справі відстоювання державницьких позицій від ворожих зазіхань.

На конференції виступили голова Центрального проводу ОУН (д) Павло Дорожинський, члени проводу Олег Ціборовський, Віталій Матяш, Микола Сава, Сергій Брунь і Сергій Авдєєв. Промовляли також делеґати з Луганська, Львова, Києва, Одеси, Тернополя, Дніпропетровська, Миколаєва та ін.

Велику увагу учасники конференції приділили питанню роботи з молоддю. На переконання Народної артистки України Галини Яблонської, треба активніше залучати молодь шляхом проведення мистецьких заходів.

З великим зацікавленням учасники конференції сприйняли ґрунтовну аналізу сучасної політичної ситуації, з якою виступив доцент Національного університету „Києво-Могилянська академія" Ігор Лосєв.

Під час конференції було прийнято до організації нових членів, зокрема з Севастополя.

Прес-служба ОУН (д)

Подарунок музеєві – з Канади

ЛУЦЬК. – Незвичний і водночас унікальний подарунок отримав Волинський краєзнавчий музей – палеонтологічну колекцію із 30 зразків осадових порід з відбитками представників фльори ще кайнозойської ери.

Порода, що містить відбитки листків і стебел рослин, утворилася з озерних відкладів та органічних решток поблизу міста Камлупс у Канаді.

Передала колекцію у музей Галина Смолярчук, уродженка Волині, яка нині живе в Канаді. Таким чином волинянка вирішила збагатити на родовідних теренах природничу музейну колекцію. Отож віднині до багатющого гербарію Стефана Мацка, зібраного у 1930-их роках, який нараховує понад 3,000 зразків фльори Волинського краю, у краєзнавчому музеї додалася ще одна рослинна реліквія – заокеанського походження.

Євген Цимбалюк

ВОНИ БОРОЛИСЯ ЗА ВІЛЬНУ УКРАЇНУ

Лицар Золотого Хреста заслуги

Ярослав Старух („Синій", „Стояр", „Ярлан", „Стяг") народився 17 листопада 1910 року у селі Золота Слобода коло Козови Бережанського повіту, на Тернопіллі, в родині Тимотея та Анни з Петрицьких. Родина Я. Старуха за батьковою і за маминою лініями була твердинею українства у боротьбі за свої національні права.

Дід його Михайло Старух був послом до австрійського парламенту у Відні 1848 року і особисто доклав зусиль до скасування кріпосного права як у всій імперії Габсбурґів, так і в Галичині.

Тато Т. Старух – посол парламенту у Відні в 1907 і 1913 роках. Він на парляментській сесії 14 лютого 1914 року порушив питання про надання Галичині автономії у складі Австро-Угорської імперії.

Т. Старух був послом Крайового сойму у Львові 1911 року, Західньо-Українського Сойму 1918 року, брав участь у Всеукраїнському військовому з'їзді 1917 року та Всеукраїнському трудовому конґресі у Києві, був посадником Бережан у Західньо-Українській Народній Республіці, приятелював з Симоном Петлюрою, Михайлом Грушевським, Митрополитом Андреєм Шептицьким.

Стрийко Я. Старуха – Антін Старух обирався послом до Крайового сойму у Львові тричі, дід Костянтин Петрицький був порадником і заступником скривджених селян середини XIX ст.

Влітку 1912 року Т. Старух з родиною переїхали з Золотої Слободи до Бережан, де Я. Старух вчився у Народній школі, а потім – у гімназії. Він брав активну участь у громадському житті Бережанщини. Разом з братом Богданом долучився до створення і діяльности Пласту, пластової оркестри, „Просвіти".

Згодом Львівська старшина призначила Я. Старуха кошовим бережанського Пласту. У 1928-1933 роках Я. Старух вивчав право у Львівському університеті. Тоді ж увійшов у підпільне політичне життя, в Українську Військову Організацію.

Коли на Бережанщині УВО реорганізували в Організацію Українських Націоналістів, то Я. Старух став референтом пропаґанди проводу. На цій підпільній посаді він працював чотири роки, аж до четвертого арешту у 1934 році. Я Старуха ув'язнили у Березі Картузькій, а потім – у в'язниці Бриґідки, у Львові, з якої він вийшов згідно амнестії.

У 1935 році Микола Кос з Я. Старухом організували нову Крайову екзекутиву ОУН на західньоукраїнських землях. Попередню екзекутиву на чолі з Степаном Бандерою Варшавський суд засудив на довгі роки неволі.

На початку літа 1935 року М. Кос, Я. Старух та інші утворили Крайову екзекутиву Північно-західніх українських земель. Я. Старух став заступником крайового провідника й політичним референтом.

Ще на студентській лаві Я. Старух дописував до студентських і націоналістичних журналів й газет „Студентський шлях", „Наш клич", „Вісті", „Голос нації", „Голос", „Народна справа", а з 1935-1939 роках був редактором леґальної львівської газети „Нове село".

9 жовтня 1937 року польська поліція таємно викрала Я. Старуха з містечка Моршин і ув'язнила у Холмі. Не підтвердивши складу злочину, поліція відпустила його.

На початку 1939 року Я. Старух знову опинився у в'язниці, тому що на Волині, особливо на Холмщині, проводив протипольську роботу. 22-26 травня 1939 року Рівненський суд засудив його на 13 років тюрми як одного з керівників ОУН Волині. Термін ув'язнення відбував у краківській в'язниці.

З падінням Польщі 1 вересня 1939 року Я. Старух вийшов на волю і залишився у Кракові, став секретарем щойно створеного Українського допомогового комітету, референтом пропаґанди у проводі ОУН.

22 червня 1941 року Я. Старух у спілці з іншими дістався до Львова. Він відповідав за радіостанцію ім. Євгена Коновальця, з якої було проголошено на весь світ Акт відновлення української державности. Я. Старух увійшов до Уряду державного правління, створеного Ярославом Стецьком, як Державний секретар Міністерства інформації і пропаґанди.

Коли німці почали той уряд ліквідовувати, Я. Старух уникнув арешту і переїхав на Житомирщину й Київщину, організовуючи громадське і політичне життя того краю. Німецькому ґестапо вдалося таки його арештувати. Він утік і керував школою членів ОУН на Волині.

У 1942 році Я. Старух був організаційним референтом Проводу ОУН на окупованій німцями Україні. Німці арештували його 4 грудня 1942 року у Львові. Жорстокі допити провадив садист Віллі Вірзінґ. Восени 1943 року референтура Служби безпеки Крайового Проводу ОУН викрала Дмитра Грицая та Я. Старуха з тюрми.

Підлікувавшись, Я. Старух приступив до нової роботи – на радіостанції „Вільна Україна". Незабаром він став її керівником. Опісля він працював в Осередку інформації та пропаґанди „Зелений гай", який очолив Петро Дужий.

Ранньою весною 1945 року Я. Старух перейшов на Закерзоння. Бюро Проводу ОУН призначило його головою Проводу ОУН Закерзонського краю.

17 вересня 1947 року у лісовій криївці біля села Монастир, що на Любачівщині, в бою з переважаючими силами ворога, Я. Старух з побратимами загинув смертю героя.

Ярослав Колодій,
Дженкінтавн, Пенсильванія

Тарас Бульба-Боровець – серед найвидатніших у Рівному

З нагоди 70-річчя утворення Рівненської области було проведено опитування щодо найвидатнішого рівнянина усіх часів. До п'ятірки переможців увійшли Тарас Бульба-Боровець (1908-1981) – діяч українського повстанського руху часів Другої світової війни, засновник та командувач Української Повстанської Армії; княжна Гальшка Острозька (1539-1582) – фундаторка Острозької академії; князь Василь-Костянтин Острозький (1524-1608) – воєвода Київський, маршалок Волинський, політичний і культурний діяч; Микола Ковальський (1929-2006) – доктор історичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України; Володимир Короленко (1853-1921) – письменник, журналіст, публіцист і громадський діяч.

Експертна рада з числа науковців, краєзнавців, журналістів та літераторів, яку очолив ректор Національного університету „Острозька академія" Герой України Ігор Пасічник, на основі вислідів голосування визнала першість за Т. Бульбою-Боровцем.

Наприкінці листопада 1943 року він був заарештований ґестапом у Варшаві та ув'язнений у концтаборі Заксенгавзен, звільнений у вересні 1944 року. З 1948 року Т. Бульба-Боровець жив в еміґрації у Канаді, де створив Українську Національну ґвардію, брав участь у керівництві Спілки Визволення України. Він видавав журнал „Меч і воля".

Т. Бульба-Боровець помер 1981 року, похований у Ню-Йорку.

Євген Цимбалюк,
Рівне

Тарас Бульба-Боровець

Більшовики стратили колишнього осавула

Сергій Байло

На полтавському хуторі Писарщина 17 листопада 1892 року народився у селянській родині Сергій Байло, який з початком Першої світової війни закінчив Миколаївське кавалерійське училище, брав участь у бойових діях і дослужився в царській армії до звання штаб-ротмістра.

З проголошенням незалежности України він відразу перейшов до її війська і з 1918 року служив ад'ютантом командира Гайдамацького коша Слобідської України Симона Петлюри, а від 17 березня 1918 року став помічником командира 3-го Гайдамацького полку Армії Української Народної Республіки, членом надзвичайного полкового суду з розгляду справ полонених більшовиків.

У квітні 1918 року С. Байло був призначений помічником командира 3-го кінно-козацького Київського полку Армії УНР, а згодом – полку Армії Української Держави, який розмістився у Василькові.

З 1 січня 1919 року С. Байло виконував обов'язки осавула при військовому міністрові УНР, а з жовтня 1919 року став командиром Кінного полку Січових стрільців Дієвої армії УНР.

В грудні 1919 року було оголошено про створення Української комуністичної армії, до якої увійшов полк С. Байла як Гайдамацький кінний полк. С. Байла призначили командиром 7-го кінного полку Червоного козацтва, пізніше – помічником командира 17-ої кавалерійської дивізії Григорія Котовського.

Після закінчення громадянської війни С. Байло став начальником катедри тактики Військово-технічної академії у Москві, здобув ступінь доктора військових наук. 10 вересня 1937 року його було заарештовано, 19 листопада засуджено до розстрілу і наступного дня страчено у Києві.

Історик Ярослав Тинченко, який вивчав біографію С. Байла, з'ясував, що на допитах в НКВД особлива увага приділялась зустрічам С. Байла з Григорієм Сиротенком та Омеляном Волохом, які були учасниками національно-визвольної боротьби України. Вочевидь, навіть у роки військової кар'єри в СРСР С. Байло не забував ідеалів своєї молодости.

Олександер Панченко,
Лохвиця, Полтавська область

Виставка творів Богдана Божемського, сповідувача гуцульського духу

Марія Климчак

ЧИКАҐО. – „Віра, надія і любов разом з музою мистецтва тримають мене у балянсі мого існування. Є дві альтернативи в мистецтві: або піти з духом часу, наломлюючи себе до короткотривалого напрямку, або лишитися вірним Храму Божому земської природи. Тільки повернення з деформації до свіжого пахучого квіту природи може оздоровити русло теперішнього мистецтва", – так вважає Богдан Божемський, мистець, адаптований у чужому просторі. Його життєвий досвід, уява, пам'ять, переживання, багатогранна творчість по вінця виповнені Україною.

Б. Божемський у свої 87 років продовжує завойовувати уяву та естетичну прихильність американських шанувальників образотворчого мистецтва. Він належить до народжених коломийською землею, кому судилося як у далеких світах, так і на рідних землях, збагачувати світ мистецькими традиціями, виплеканими поколінням його попередників, серед яких були Лев Долинський, Корнило Устиянович, Іван Труш, Микола Івасюк, Олекса Новаківський, Олена Кульчицька, Модест Сосенко, Осип Курилас та інші.

Його сучасники – плеяда мистців української діяспори, покоління високої духовности з чіткою громадянською позицією. Це клясики мистецтва XX-XXI ст.: Сергій Литвиненко, Михайло Мороз, Олександер Архипенко, Святослав Гординський, Микола Бутович, Петро Андрусів, Андрій Бабич, Олекса Грищенко, Яків Гніздовський, Василь Кричевський, Іван Кейван, Михайло Качуровський, Михайло Дмитренко, Юрій Гура, Марія Гарасовська-Дачишин, Оксана Лятуринська, Григор Крук, Галина Мазепа, Анатоль Коломиєць, Людмила Морозова, Микола Мухин, Лев Молодожанин, Антін Малюца, Михайло Черешньовський...

Далеко не всі імена знайдемо в енциклопедичних довідниках діяспори, часом через неуважність редакції, у більшості випадків – через відсутність інформації.

Творчий шлях самобутнього митця Б. Божемського наповнений новаторськими знахідками, вагомими здобутками у царині малярства. Ось уже понад пів століття його оригінальні твори привертають увагу критиків та шанувальників мистецтва в Америці та за її межами. Вони є окрасою багатьох приватних колекцій і музеїв. А сам мистець упевнено ввійшов до світової еліти своєрідної творчої спеціялізації – графіка паперориту.

Богдан Божемський. „Гуцульська кераміка з грибами".

„В малярських творах Богдан Божемський – сміливий кольорист, проте він належить до „чорно-білого світу", тобто до графіки й граверства, тому слід йому дати першенство у цьому „світі", – написав про свого земляка не менш знаменитий мистець І. Кейван.

У доробку мистця – понад 30 персональних виставок, які з успіхом демонструвалися в багатьох іменитих ґалеріях і осередках культури в США, Канаді, Німеччині і Африці.

Треба відзначити, що художник кожного разу, практично стовідсотково оновлює експозицію. Можливість зіставляти, порівнювати дозволяє нам думка мистецьких критиків, які сходяться в одному – у мистецькій спадщині Б. Божемського бачимо руку самобутнього майстра. У його роботах пульсує глибока думка, артистизм ліній і простота форм.

Декоративно-образотворчий напрямок, характерний для львівської малярської школи 1930-1940-их років, підсилений авторським аванґардом, особливо вирізнятиме нову виставку мистця, яка відкривається в Українському Національному Музеї 3 вересня і презентує ретроспертиву творчости Б. Божемського.

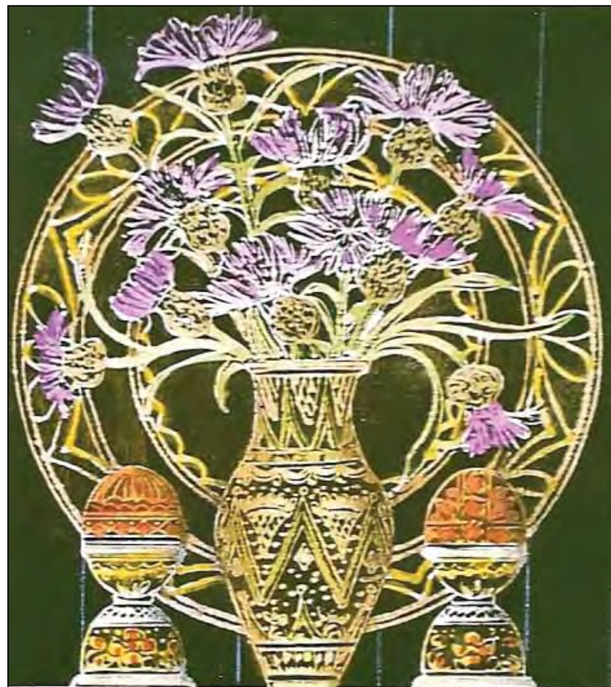
У досить повному об'ємі будуть представлені дереворити-паперорити, створені протягом кількох останніх років, окреслені природничою тематикою. При цьому, кожна робота розкриває багату жанрову палітру, головним ляйтмотивом якої виступає буяння карпатської осені.

Через виразний акцент на перегуці гам Б. Божемський заповнює пульсуючими ритмами кольорів свої модерні творіння. Наскрізь сюжетні твори вказують на руку художника-модерніста, експресіоніста. А ще Б. Божемський-експериментатор частує глядача дарами природи через паперорити, ориґінальну авторську техніку – грибами, соняшниками, калиною, грушами і виноградом, дарує розкішні китиці квітів.

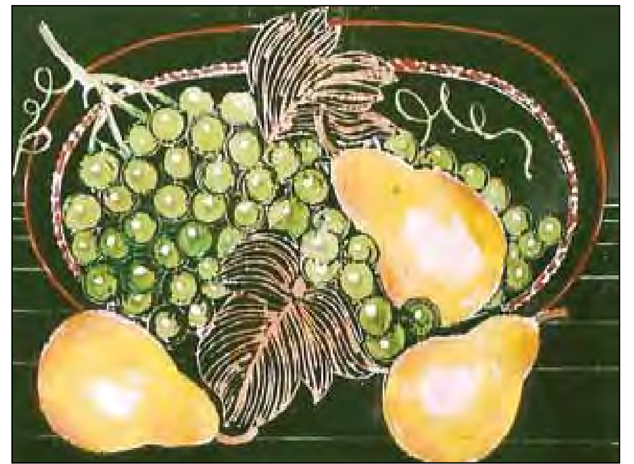
Художник малює цілком конкретні речі, але залишає глядачеві можливість зловити в кожній картині власний настрій чи відчитати зміст. У чорно-білу графіку сміливо вкраплюються ручно мальовані черлені, бронзові, сиві, зелені, фіолетові, жовтогарячі, яскраво-сині барви карпатської осені. Декоративні композиції нагадують вітражі, підсвічені зсередини – так світяться барвисті метелики, як спомин про вчорашнє літо.

Смілива течія кольорів насичена вітальною силою художника, картини випромінюють потужні струмені позитивної енергії, витоки якої в Коломиї, рідному місті Б. Божемського. Я переконана, що глядач, навіть непідготовлений, залюбки огляне виставку.

Плекати дереворити майстер почав ще на початку 1960-их років, і як зауважив С. Гординський, саме українські мотиви стали для молодого тоді графіка „зовсім новим світом форм і фантазій". І цей світ має сьогодні пізнати Україна, бо саме її сини Я. Гніздовський та Б. Божемський феноменально розвинули його поза Україною, і в цьому їх життєвий подвиг.

Богдан Божемський. „Писанки з квітами".

Богдан Божемський. „Груші з виноградом".

Мистецтвознавець І. Кейван свого часу писав про приятеля, як про „уродженця Коломиї, який вже в Америці приніс славу рідному містові і прославив Гуцульщину". Він привернув увагу фахівців до своєї батьківщини, започаткувавши побутово-етнографічну серію з гуцульською тематикою, які з мистецького погляду є справжніми шедеврами. Звідки і коли коли прийшли гуцули у Карпати, і досі немає відомостей, остаточно не з'ясовано, чому так називалося це волелюбне плем'я. Гнат Хоткевич писав: „Гуцульщина! Сей край невичерпної краси, перлина в нашій затраченій короні! Місце скарбів художніх натхнень, джерело будучих наших багатств артистичних…".

Цієї думки дотримується Б. Божемський: „Мистець повинен бути чутливим на красу природи, щоби відтворювати мотиви баченого для інспіруючого захоплення. Медитація з поєднанням душі з Творцем є вступом до малювання. Процес творення є могучою силою і злукою душі з Богом. Велич композиції бачу в мистецькому сприйманні природи, беручи все що найкраще для реалізації даного задуму. Краса природи є поштовхом до праці. Моїм стремлінням є малювати квіти, які пахнуть на полотні природним запахом, а не фарбою. Малювати веселі, радісні картини краси природи є пориваючим стремлінням моєї душі. Спонтанність і вишуканість кольориту є віддзеркаленням даного мотиву і результатом пульсування творчого живчика".

За цими словами – феномен спадковости, неперервности, вічности естетики Гуцульщини, яка заполонила його життя. Мажорність колористичного звучання трембітає в самих назвах творів „Гуцульська кераміка з грибами", „Підпеньки з квітами", „Виноград з козарами", „Три писанки", „Соняшники з маківками", „Бузок з

(Закінчення на стор. 29)

Богдан Божемський. „Гриби".

Як у Млинові фільмували повість В. Короленка „Сліпий музикант"

МЛИНІВ, Рівненська область. – У 1960 році на кіноекрани України вийшов художній фільм „Сліпий музикант", знятий за однойменною повістю російського письменника українського походження Володимира Короленка.

Твір, який написано у 1886 році, відразу ж завоював читацьку симпатію. Насамперед – своїм розчуленим сюжетом, в основу якого було закладено долю талановитого музиканта Петрика, сліпого від народження. Мати Петрика безмірно любить сина і водночас вельми жаліє його. А ось дядько Максим, котрий у молодості воював під прапором Ґарібальді, намагається привчити хлопчика до самостійности, знайомить його з зовнішнім світом, прагне збагатити і загартувати душу дитини.

Проходять роки – і саме під впливом дядька Максима Петро, переодягнувшись в селянський одяг, вирушає зі сліпими бандуристами в мандри по селах та містах. Він зустрічає на своєму шляху чимало сліз, бід і нещасть, набагато страшніших, ніж його власні. Зустрічає і своє кохання. А додому Петро повертається духовно прозрілим. Страждання народу, його пісні, його біль – все це втілилося у музичне творіння Петра. Так народилася нова людина і талановитий музикант.

Жителі Млинова - учасники масовок (фото 1959 року).

Сюжет „Сліпого музиканта" настільки полонив відомого кінорежисера Тетяну Лукашевич, що вона висловила бажання екранізувати твір В. Короленка. Отримавши дозвіл, вона із знімальною групою „Мосфільму" прибула у селище Млинів, мешкала у сімействі Намартовичів. У фільм потрапила одна з них – Емілія, яка в образі селянки на полі з іншими жінками жито жала, а коли графська карета їх минала, випроставшись, поглянула на сліпого музиканта та промовила: „От якби мені такий чоловік, то я сама усе робила б, а він би мені грав та співав".

З Т. Лукашевич пов'язаний ще один цікавий епізод – вона, образно кажучи, придумала бурю. Для одного з епізодів потрібна була сильна злива з вітром, супроти якої мали йти герої кінострічки. Але такої погоди не було, і тоді режисер привезла з військового летовища два двигуни літаків з ґвинтами, збоку подали струмінь води і буря вийшла ще краща від природної – збивала акторів з ніг.

Найвідомішим актором, якого режисер запросила до фільму, був Народний артист СРСР Борис Ліванов. Йому вельми сподобалася щирість млинівчан, простих і привітних, про яких він на першому перегляді фільму у млинівському кінотеатрі, сказав: „Та тут, кого не візьми, кожен – артист". Загалом у кадр потрапила майже 100 млинівчан, особливо там, де наглядачі вели невільників.

Олександер Хітров з Млинова грав у фільмі головного героя Петра, який постав на стрічці у різних вікових категоріях, у тому числі й у віці семи років.

О. Хітров стояв з однолітками біля афішного стовпа і не зчувся, як підійшла незнайома жінка і запитала російською мовою, що вони тут пороблюють. Хлопці злякалися і повтікали, а О. Хітров, який народився у Сибіру і знав російську мову, не злякався.

Жінка була адміністратором фільму і запропонувала йому замінити головного героя у їзді на коні. Заперечень у батьків не було. Таким чином хлопчик виступив у ролі дублера.

„Значну ролю у фільмуванні мали баскі коні Млинівського конезаводу, які пригодилися для фільму і увійшли в історію", – розповідає житель села Переверидів Феодосій Кісільчук.

Василь Ковальчук з хутора Гори працював доглядачем на конезаводі і готував скакунів до фільмування – мив їх, розчісував, підковував.

Артистам дуже смакували вареники з вишнями, яких вони у столичних ресторанах не пробували. Не цуралися вони і сала з чорним хлібом та чарки, яку пропонували їм селяни.

Саме з чаркою пов'язаний ще епізод. Зайшли якось два москалі до кав'ярні „Голубий Дунай" на березі Ікви. Замовили по чарці, потім ще. З часом розмова у кав'ярні переросла у з'ясування стосунків. Коли артисти почали битися, один з них кричав: „Не бий мене в морду, бо завтра ж зйомки!".

Ігор Савицький пам'ятає, як на крутому березі Ікви спорудили альтанку, з якої паничі спостерігали, як пливуть по річці пароплави. Коли вся панська братія зайшла в альтанку, споруда не витримала ваги і весь гурт опинився у холодній воді. Після волання про порятунок стало зрозуміло, що москалі не навчені плавати і по-справжньому тонуть. Найспритніші селяни метнулися у воду і повитягали акторів.

Іван Омельчук не раз згадував, як через фільмування нажив собі ворогів із земляцького гурту. Його взяли на ролю вершника-наглядача над кріпаками, щоб нагайкою підганяти бідоту. Але млинівчанинові заувважили, що він мляво б'є підлеглих. То І. Омельчук спробував оправдатися перед режисером, але при цьому, що земляків-кріпаків це обурить. Його ледве не скинули з коня.

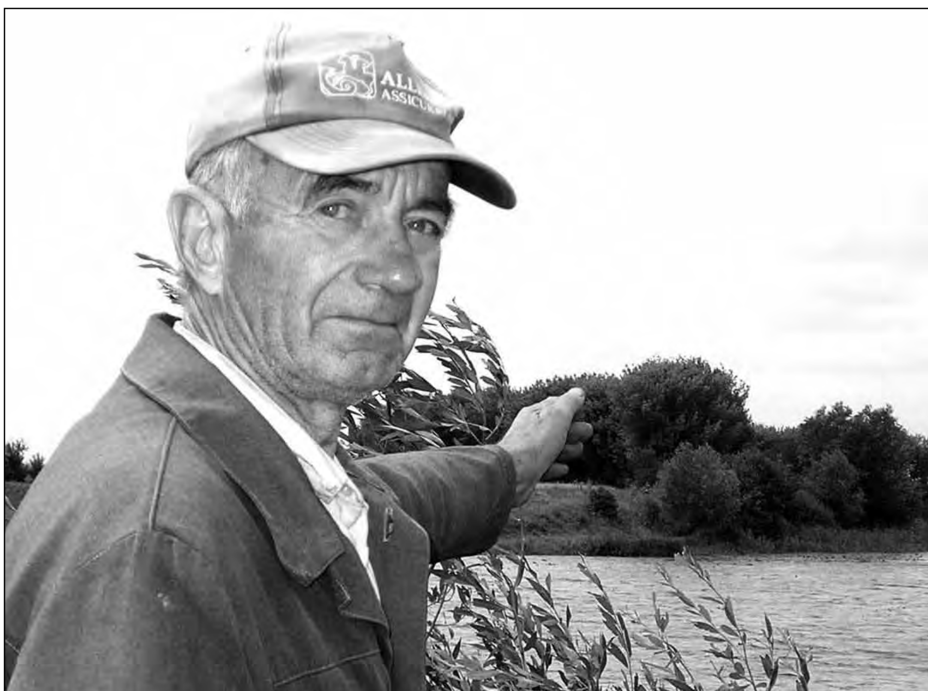
Найбільше враження залишив показ фільму у місцевому кінотеатрі. До Василя Листопадова, млинівського кіномеханіка, зайшов Б. Ліванов і сказав: „Слухай, Василю, я тебе дуже прошу, пильнуй за стрічкою, щоб не перервалася, бо це кіно повинне пройти на одному диханні". На щастя, так і сталося. Заля плакала від розчулення.

Пісня з фільму стала в селищі народною: „Дивлюсь я на небо та й думку гадаю: чому я не сокіл, чому не літаю, чому мені, Боже, ти крилець не дав? Я б землю покинув і в небо злітав!".

Євген Цимбалюк

Іван Омельчук із Млинова так увійшов у ролю, що забув: від нагая ж болить! (фото 1959 року).

Житель Млинова Ігор Савицький: „Я теж брав участь у масовках. Але найбільше про зйомки мені запам'яталося, як там, на крутому березі, стояла альтанка, і вона з артистами шубовснула у воду. Ото сміху та репету було!"

Директор Млинівського краєзнавчого музею Ярослава Кушпета: „Кого з наших земляків не візьми, кожен – артист".

Таємниці життя і смерти Богдана Хмельницького

Черкаський телеканал „Рось" розповів дивовижну історію: на Чигиринщині прагнула сповідатися дочка священика. Вона хотіла повідомити, де поховано гетьмана Богдана Хмельницького. Ця таємниця передавалася в її родині з роду в рід. Але розповісти її вона не встигла. „Цю таємницю, напевно, нам ще не час знати", – вважає завідуючий Суботівським історичним музеєм Національного історико-культурного заповідника „Чигирин" Віктор Гугля. Він переконаний, що віднайдення поховання Б. Хмельницького зараз спричинило б лише політичні спекуляції. Нація, мовляв, ще не доросла до розуміння його величі і ваги в нашій історії.

Відбудована резиденція Богдана Хмельницького у Чигирині.
Фото: Олександер Вівчарик

В. Гугля уважає, що Б. Хмельницького могли поховати де завгодно, навіть в Італії. Та найбільш вірогідною, на його думку, є версія поховання гетьмана в підземеллях Чигиринської фортеці.

Дослідник припускає, що продовжувач державницьких традицій українського народу помер від рани, що відкрилася, хоча офіційною є версія отруєння гетьмана отрутою довготривалої дії, яка спричинила крововилив у мозок.

В. Гугля твердить: „Відомство Лаврина Капусти, який опікувався тоді козацькою розвідкою і контррозвідкою, працювало надзвичайно ефективно. Не думаю, щоб воно пропустило отруту, яку подали Б. Хмельницькому".

Однак, свого часу В. Гугля бачив саме Л. Капусту головним винуватцем трагедії. Він навіть знайшов був дані про якогось Лаврентія Капустіна, який через деякий час після смерти гетьмана придбав у Єрусалимі нерухомість. Між тим, досі не знайдені Богданові скарби, котрі неодмінно мали бути, і золоті монети Б. Хмельницького, які той карбував. Є їхній опис, але немає жодної знайденої монети. „Чи не за них примарний Капустін розкошував на землі обітованій?", – натякав дослідник.

Гетьман Б. Хмельницький помер 6 серпня 1657 року. Це загальновизнаний факт. Проте деякі таємниці його життя не розгадані досі. Невідомо, коли і де він народився, скільки мав дітей, яку мав зовнішність. Єдиний опис гетьмана, який дійшов до наших часів, залишив нам у XVII ст. австрійський посол Альберто Віміна: „Хмельницький був росту скоріше високого, ніж середнього, і дуже широким в кості". Достовірних зображень гетьмана не збереглося. Є лише єдина чорно-біла ґравюра (XVII ст.) голяндця Гондіуса, яку нібито зробили з прижиттєвого портрета гетьмана.

Мені довелося бачити шаблю гетьмана. Я не зміг би витягти її з піхов, не вистачило б розмаху руки. А мій зріст 1.88 метра. Отже, гетьман був або вищим, або мав довші руки… До речі, Б. Хмельницький був ще й оборуким, тобто однаково володів правою і лівою руками, що трапляється вкрай рідко, і в бою часто бився одночасно двома шаблями.

Траплялися в його житті і містичні випадки. Коли він навчався у Львівському єзуїтському колеґіюмі, його одного разу підняв вихор, обніс навколо будівлі колеґіюму і поставив на місце. Можна лише уявити, яке враження справила ця подія на свідків. Дехто вже тоді був переконаний, що на цю людину чекає дивовижна доля.

Ми ще не вповні збагнули ролю Б. Хмельницького в нашій історії. Хоча навряд чи жили б зараз у незалежній державі, якби він не підняв свого часу наших предків на боротьбу з поневолювачами. Між тим, у 1941-1943 роках у Суботові (офіційній резиденції гетьмана) проводила археологічні розкопки організація „Аненербе", яка діяла під патронатом Гайнріха Гімлера і була створена 1935 року для вивчення традицій, історії і спадку арійської раси. Німці шукали джерела „особливих знань", які могли б сприяти створенню надлюдини з надсилою і надзнаннями. Від Тібету до Африки і Европи німці вишукували стародавні манускрипти і рукописи, які містили інформацію з історії, магії, теології. „Контроля над натовпом була потрібна тоталітарній владі, а Хмельницький вмів користуватися своїм енерґетичним потенціялом", – вважає В. Гугля.

Мешканці Суботова не поєднувалися кровними узами з навколишніми селянами майже до наших днів, настільки на них вплинули перебування тут Б. Хмельницького. Аж до 1914 року село не знало царських чиновників, а всі суперечки вирішували мудрі сиві діди. На свято Петра вони збиралися таємно на острові серед Тясмина і обирали гетьмана. Суботівці вірили в повернення гетьмана, який подарує їм „Золоту грамоту" на втрачені козацькі привілеї та права. З проголошенням 1918 року гетьманом Павла Скоропадського вони таки отримали грамоту про відновлення козацького стану, але ненадовго.

На жаль, сьогодні немає в Україні такого провідника, яким був Б. Хмельницький.

Олександер Вівчарик

Створюється інтернет-колекція „Тисяча і один ляп Віктора Януковича"

Люди колекціонують поштові марки, монети, банкноти, зброю, багато чого. Останнім часом в інтернеті з'явилася колективна колекція „Тисяча і один ляп В. Януковича", у якій користувачі мережі збирають висловлювання нинішнього Президента України, які викликають здивування.

Колекцію відкривають незвичні випадки ще з часів, коли В. Янукович лише збирався на високу посаду. Серед них – невдала спроба почастувати у 2004 році Володимира Путіна і Дмитра Медведєва цукеркою з кишені під час їхньої офіційної візити до Києва, падіння від кинутого яйця в Івано-Франківську. Далі йдуть двері Верховної Ради, які зачинилися перед ним у день інавґурації, падіння вінка біля пам'ятника невідомому воякові. 30 червня під час зустрічі в Києві Президента Шрі Ланки Махінди Раджапакси В. Янукович не став слухати виконання гимну цієї держави.

Письмові „ляпи" відкриває анкета кандидата на посаду президента, у якій В. Янукович зробив 12 помилок, серед яких особливо популярним став запис „проффесор". У книзі почесних відвідувачів Парляментської асамблеї Ради Европи В. Янукович вказав свою тодішню посаду „премьер-міністр", а в березні нинішнього року в списку кандидатів у радники президента зазначив „пропозиціі".

Особливо багато недоречностей у виступах В. Януковича. На недавній зустрічі з Державним секретарем США Гіларі Клінтон він назвав її „генеральним секретарем". Володимира Путіна В. Янукович назвав президентом, колишнього Президента Німеччини Рихарда фон Вайцзекера – Вайцербергом, директора Світового банку в Україні Мартина Райзера – Лайзером, Антона Чехова – „великим українським поетом", відому російську поетку Анну Ахматову (Горенко) перейменував на Ахметову, Гулака-Артемовського зробив Артьомовським, донецького поета Павла Беспощадного назвав Безсмертним, а одеського письменника Ісаака Бабеля сплутав з діячем німецького робітничого руху Авґустом Бебелем.

Негаразд у В. Януковича з географією. В Брюселі він переплутав Косово з Сербією і Чорногорією, а Південну Осетію з Північною Осетією. Він розповів, що його благословили отці з гори Афон у Палестині, хоча насправді ця гора – в Греції. Зимову олімпіяду 2022 року В. Янукович порадив провести в Буковині, хоча збирався згадати гірський курорт Буковель у Прикарпатті. Ізраїль він назвав европейською країною, Евразію поділив на Азію та Евразію, Гельсінкську угоду назвав Стокгольмською, у місті Балаклеї на Харківщині в січні цього року привітав мешканців кримської Балаклави, восени 2009 року в Миколаєві виголосив „Низький уклін Херсонщині!", а у Кіровограді звернувся з привітом до телеглядачів Чернігова. В Одесі він взагалі забув назву міста Татарбунари, яке щойно відвідав і сказав, що був „в реґіоні Придуная".

Колекціонери збирають також цитати В. Януковича, котрий на зустрічі з виборцями на Київщині запитав у мікрофон: „А чого ці дебіли не розходяться?", в Запоріжжі заявив: „Ми будемо сурмити в усі дзвони!", у телеетері Савика Шустера пообіцяв: „Ми з зерна зробимо м'ясо!", також сказав, цитуючи байку Івана Крилова: „А Мишка слухає та їсть", хоча кота в байці звали Ваською, примовку „дірка від бублика" змінив на „баранку від бублика", під час телемосту занепокоївся, щоб Україна не залишилася без газу „як собака на сіні", а щодо цитати Федора Достоєвського „Краса врятує світ" сказав, що не пам'ятає автора, але „краса завжди перемагає".

В. Януковичеві важко правильно вживати іншомовні слова. В лютому цього року на зустрічі з львів'янами він назвав їх „найкращим генацидом країни" (йшлося про генофонд), на кордоні з Росією пообіцяв „демілітацію" (тобто делімітацію).

Запам'яталися й такі висловлювання В. Януковича: „До Европи нам треба йти швидше, ніж вона сама туди йде", „Я відновлю несправедливість", „Я прийняв для себе рішення – поступитися власними інтересами, а інтерес у мене завжди один – щоб країна була сильною і народ жив заможно", „Україна є неприхильним прихильником інтеґрації в Европейський союз". У телепрограмі С. Шустера В. Янукович пригадав пісню „сам п'ю, сам гуляю, сам п'ю і сам лягаю". 29 січня 2010 року він заявив: „Моє завдання – створення стратегії України до 2010 року". У Севастополі В. Янукович повідомив, що російська фльота перебуває там понад 300 років, хоча саме відзначалося 227-річчя такого перебування. Він сказав також, що у наступному році відзначатиметься ювілей Тараса Шевченка, хоча йшлося про 150-річчя з дня смерти поета. У Києво-Печерській Лаврі він оголосив, що о 17-ій год. відбудеться поховання Ісуса Христа.

Не щастить В. Януковичу і з арифметкою. 11 січня у телепрограмі він повідомив, що йому порадили підвищити пенсії на 100 відс. , а він вирішив підвищити відразу у два рази (це ж те саме). 29 січня у телепрограмі він радісно повідомив, що в списку корумпованих держав Україна піднялася з 100-го на 150-те місце, що, за його розрахунком, означає скорочення корупції у півтора раза.

Інтернет-колекція „Тисяча і один ляп В. Януковича" безперервно поповнюється. З цього приводу варто пригадати вислів першого Президента України Леоніда Кравчука: „Маємо те, що маємо".

Левко Хмельковський

EQUAL H
OPPOR

З нагоди

19-ої РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

вітаємо

український народ

на рідних землях і в діяспорі

ЧЛЕНИ, ДИРЕКТОРИ, УПРАВИТЕЛІ

та

ПРАЦІВНИКИ УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ

АМЕРИКИ

ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ (ЦУКА)
UKRAINIAN NATIONAL CREDIT UNION ASSOCIATION

2315 W. Chicago Ave. • Chicago, Illinois 60622
www.uncua.com

Connecticut – Massachusetts
Ukrainian Selfreliance New England
Federal Credit Union
21 Silas Deane Highway
Wethersfield, CT 06109
T: 800.405.4714
Branch offices:
Westfield, MA; New Britain, CT
www.usnefcu.com

Illinois – Indiana – New Jersey
Selfreliance Ukrainian American
Federal Credit Union
2332 West Chicago Avenue
Chicago, IL 60622
T: 888.222.UKR1
Branch offices:
Newark, NJ; Jersey City, NJ;
Whippany, NJ; Munster, IN;
Palatine, IL; Bloomingdale, IL;
Chicago, IL; Palos Park, IL
www.selfreliance.com

Michigan – Florida
Ukrainian Selfreliance Michigan
Federal Credit Union
26791 Ryan Road
Warren, MI 48091
T: 877.POLTAVA
Branch offices:
Hamtramck, MI; North Port, FL
Dearborn Heights, MI
www.usmfcu.org

Maryland
Selfreliance Baltimore
Federal Credit Union
2345 Eastern Avenue
Baltimore, MD 21224
T: 410.327.9841
selfrelbaltfcu@aol.com

Michigan
Ukrainian Future Credit Union
26495 Ryan Road
Warren, MI 48091
T: 586.757.1980
Branch offices:
Hamtramck, MI;
West Bloomfield, MI;
Dearborn Heights, MI
www.ukrfutcu.org

Minnesota
Ukrainian Credit Union
301 Main Street, N.E.
Minneapolis, MN 55413
T: 612.379.4969
www.ukrainiancumn.com

New Jersey
Self Reliance (NJ)
Federal Credit Union
851 Allwood Road
Clifton, NJ 07012
T: 888.BANK.UKE
Branch office:
Passaic, NJ
www.bankuke.com

New York
Self Reliance (NY)
Federal Credit Union
108 Second Avenue
New York, NY 10003
T: 888.SELFREL
Branch offices:
Kerhonkson, NY; Uniondale, NY;
Astoria, NY; Lindenhurst, NY
www.selfrelianceny.org

New York – Connecticut
SUMA (Yonkers)
Federal Credit Union
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
T: 888.644.SUMA
Branch offices:
Spring Valley, NY; Stamford, CT;
New Haven, CT; Yonkers, NY
www.sumafcu.org

New York – California
Massachusetts – Oregon
Ukrainian Federal Credit Union
824 Ridge Road East
Rochester, NY 14621
T: 877.968.7828
Branch offices:
Watervliet, NY; Portland, OR;
Citrus Heights, CA;
Syracuse, NY; Dedham, MA
www.rufcu.org

New York – New Jersey
Ukrainian National
Federal Credit Union
215 Second Avenue
New York, NY 10003
T: 866.859.5848
Branch offices:
South Bound Brook, NJ
Brooklyn, NY; Carteret, NJ
www.uofcu.org

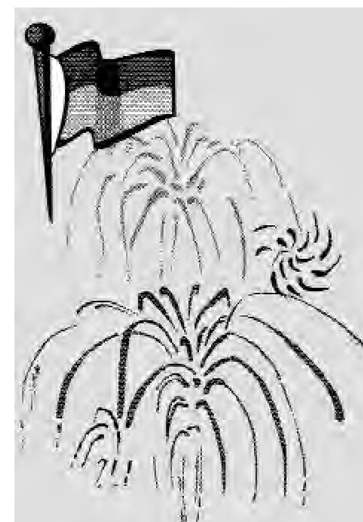
New York
Ukrainian Home Dnipro
Federal Credit Union
562 Genesee Street
Buffalo, NY 14204
T: 887.847.6655
www.uhdfcu.com

Ohio
Cleveland Selfreliance
Federal Credit Union
6108 State Road
Parma, OH 44134
T: 440.884.9111
www.clevelandselfreliance.com

Ohio
Osnova Ukrainian
Federal Credit Union
5602 State Road
Parma, OH 44134
T: 440.842.5888
www.osnovafcu.com

Pennsylvania – New Jersey
Ukrainian Selfreliance
Federal Credit Union
1729 Cottman Avenue
Philadelphia, PA 19111
T: 888.POLTAVA
Branch offices:
Jenkintown, PA
Philadelphia, PA
Trenton, NJ
www.ukrfcu.com

Pennsylvania
Ukrainian Selfreliance
of Western Pennsylvania
Federal Credit Union
95 South Seventh Street
Pittsburgh, PA 15203
T: 412.481.1865
www.samopomich.com

Центральна Управа, Відділи і все членство Організації Державного Відродження України (ОДВУ)

вітають

ЗІ СВЯТОМ НЕЗАЛЕЖНОСТИ!

український народ на рідних землях
і всіх наших земляків,
розкинутих по різних країнах світу

бажаємо

успіхів у всіх заходах для об'єднання
національно-державницьких сил,
у справі відбудови та закріплення
соборної самостійної України.

Олександер Процюк
голова

UKRAINIAN УКРАЇНСЬКА
FEDERAL CREDIT UNION ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА
Prosperity for Generations since 1953 *Добробут для Поколінь від 1953 р*

Щиро вітаємо всіх членів кредитівки та весь Український Народ з нагоди

19-ої Річниці

НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Rochester, NY Albany, NY • Sacramento, CA
Syracuse, NY • Boston, MA • Portland, OR
www.rufcu.org 877-968-7828

„...Плекатиму силу і тіла, і духа,
Щоб нарід мій вольним, могутнім зростав,
Щоб в думах журливих невольнича туга
Замовкла, а гордо щоб спів наш лунав..."

В ІМЕНІ ЦІЛОЇ ПЛАСТОВОЇ РОДИНИ АМЕРИКИ
КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА США

вітає

ВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

з нагоди

ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ
ВІЛЬНОЇ САМОСТІЙНОЇ І СУВЕРЕННОЇ УКРАЇНИ.

МНОГАЯ І БЛАГАЯ ЛІТТА!

СЛАВА УКРАЇНІ!

Організація Оборони Чотирьох Свобід України

сердечно вітає з нагоди

19-ої Річниці Незалежності України

Український Вільний Народ в Україні,
Ієрархів Українських Церков
на Батьківщині й на поселеннях,
Провід Організації Українських Націоналістів
і голову Стефана Романіва, та все членство ОУН,
всі громадські і політичні організації,
усі Кредитові Спілки,
усі братні організації Світової Конференції
Українських Державницьких Організацій,
Світовий Конґрес Українців,
Український Конгресовий Комітет Америки,
членів керівних органів ООЧСУ,
Управи Відділів, усе членство та їхні родини!

Слава Україні! Героям слава!

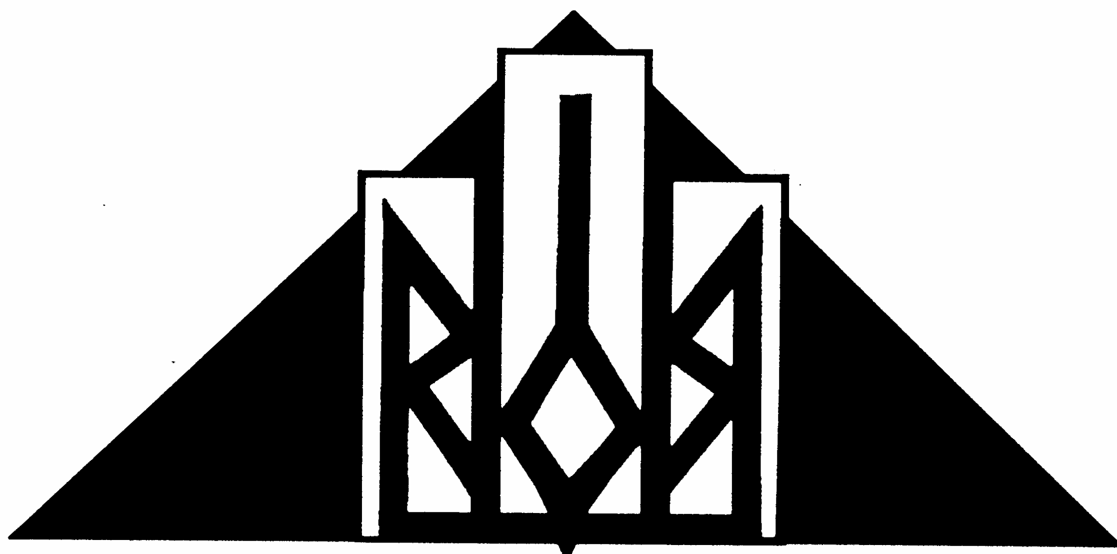
За управу,

Михайло Козюпа Президент
Іван Яворський Секретар

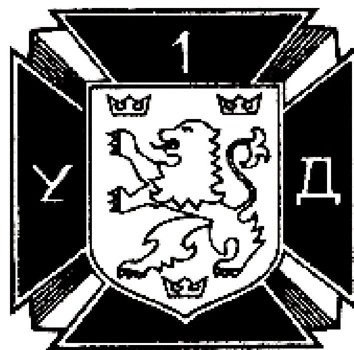

SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION

24-го СЕРПНЯ 1991

1
У
Д

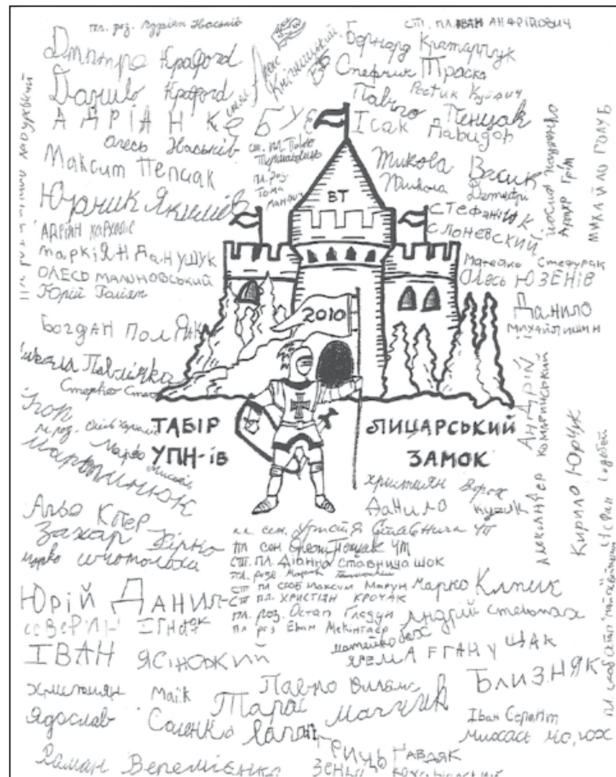
Привіти з літніх пластових таборів

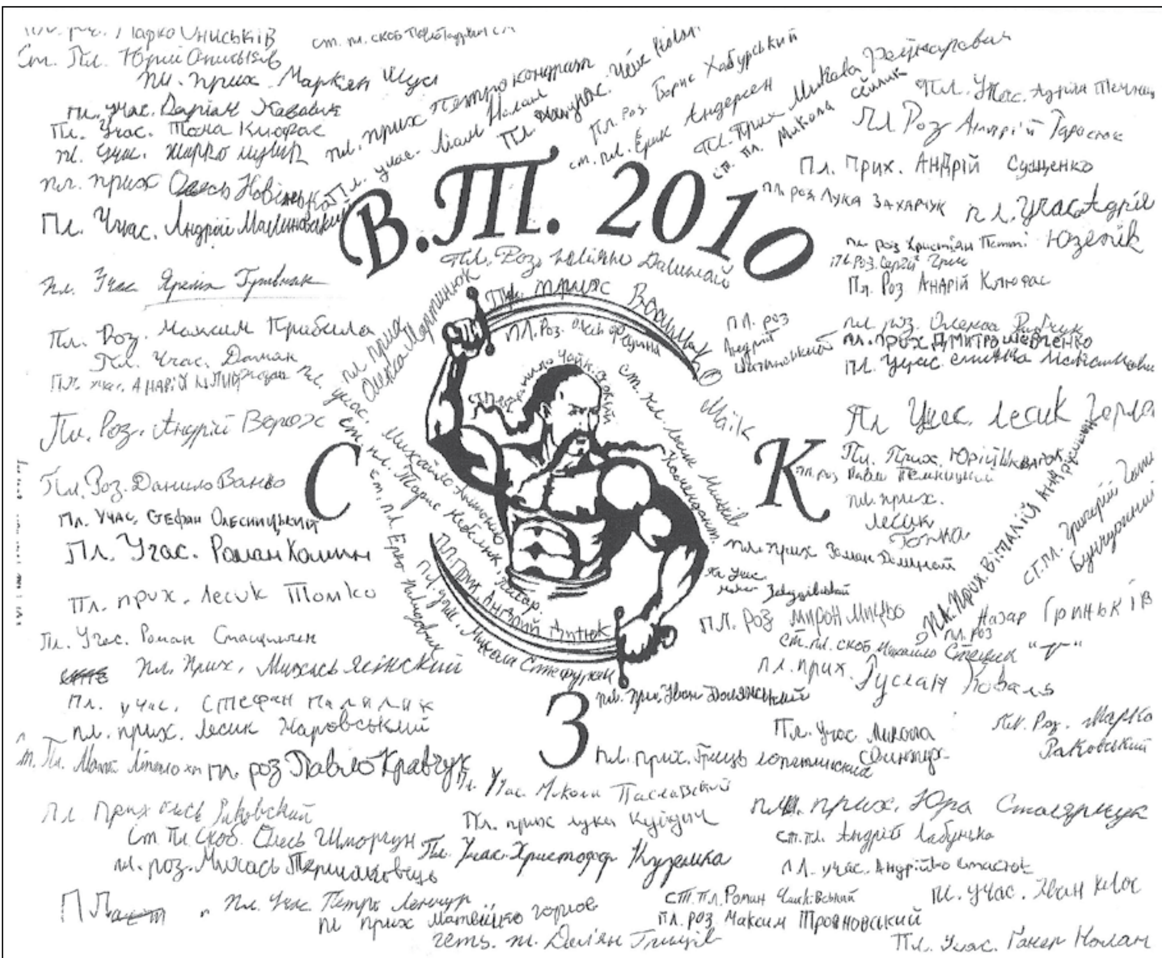

Табір старшого юнацтва „Одна любов“ на оселі „Вовча Тропа“, Іст-Четгем, Ню-Йорк.

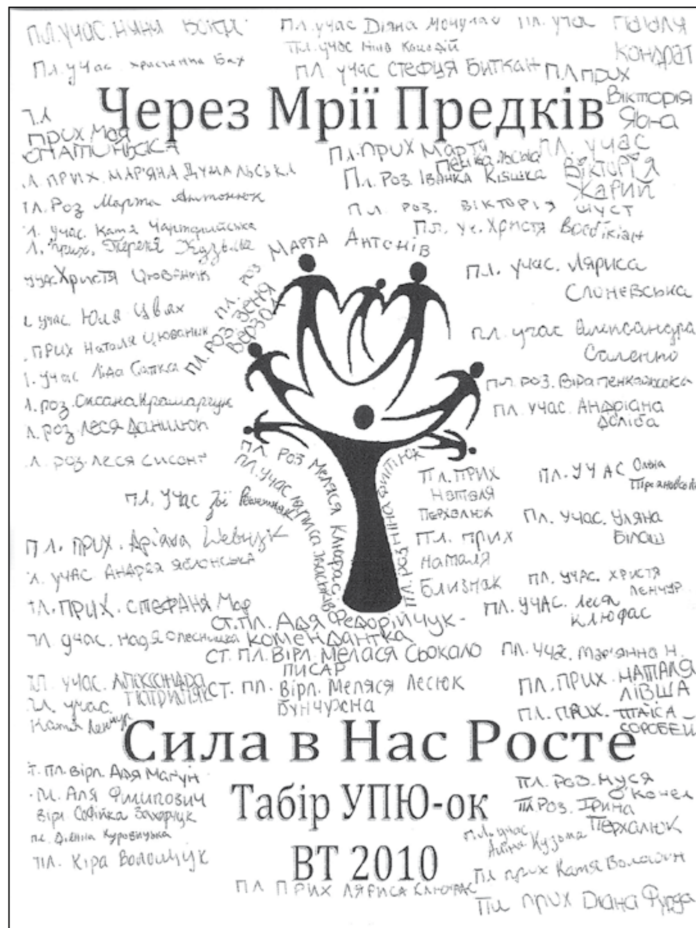

Табір новачок „Як виростемо великі“ на оселі „Вовча Тропа“, Іст-Четгем, Ню-Йорк.

Табір новаків „Лицарський замок“ на оселі „Вовча Тропа“, Іст-Четгем, Ню-Йорк.

Табір юнаків „Стежками Запорозьких Козаків“ на оселі „Вовча Тропа“, Іст-Четгем, Ню-Йорк.

Табір юначок „Через мрії предків сила в нас росте“ на оселі „Вовча Тропа“, Іст-Четгем, Ню-Йорк.

Шановні дописувачі!

З розширенням електронної пошти, всупереч очікуванням, праця редакторів „Свободи“ ускладнилася через неуважне ставлення авторів деяких дописів до надісланих текстів.

Найчастіші недоречності, що трапляються у дописах:

- не вказано дату і місце події;
- на подані перші імена згаданих у тексті осіб;
- немає прізвищ авторів;
- наводяться незрозумілі скорочення власних назв;
- не подаються адреси і числа телефонів авторів.

Особливо відчутним стало листування з авторами дописів з приводу світлин.

У тексті дописів бракує підписів до світлин, не повідомляються автори фотографій, у підписах замість імен і прізвищ подаються визначення – „невідомий“.

Просимо звернути увагу на ту обставину, що світлина в комп'ютері повинна мати власну назву, яка відповідає її назві в тексті допису.

Просимо не вживати до світлин назв типу „Фото-1“, IMG, DSC або числових назв (1, 2, 3 і т. п.), тому що коли такі назви збігаються, комп'ютер автоматично знищує світлини, що надійшли раніше з такими ж назвами.

Підписи до світлин просимо подавати українською мовою не в супровідних листах, а в дописах.

Редакція „Свободи“

СПОРТ

Успішно діяла 41-ша Спортова школа „Чорноморської Січі"

Марія Поліщук

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – 25 липня-7 серпня на спортових базах Союзівки відбувся черговий вишкіл в літній Спортовій школі „Чорноморської Січі", в якому взяло участь 66 юначок і юнаків в першій сесії і 53 – в другій сесії.

Швидко і непомітно пролетів цей час у повсякденних тренуваннях, завзятих змаганнях, активному відпочинку та різноманітних розвагах таборовиків. Розпочинався з ранкової руханки, яка надавала енерґії і наснаги на цілий день. Під час ранкової збірки відбувалось урочисте піднесення прапорів України і США. Всі учасники з великою гордістю промовляли щоденну присягу: „Солідно учитися і чесно змагатися для добра і слави українського спорту в діяспорі". Співали гимн „Ще не вмерла Україна".

Ранкові вишкільні програми були основними згідно з вибором учасників, якими вони були зайняті протягом сесії. Після обіду таборовики вибирали інші види спорту і, таким чином, мали добру нагоду виявити свої здібності в інших ділянках спорту. До вибору були копаний м'яч, відбиванка, теніс, плавання. В кожній з цих ділянок віддано працювали фахівці-інструктори, які вдало провадили вишкільні програми. Двічі на день учасники охолоджувалися в чудовому басейні Союзівки і часто відвідували басейн у вечірні години.

Увечорі були незабутні хвилини таборової забави. Щоп'ятниці, вечорами, на кожній сесії горіли вечірні ватри. Веселі співи і жарти забавляли батьків і гостей, а закінчувалися традиційним співанням „Ніч вже йде".

В цьому році на вишколі побувала добірна група учасників – майже усі юначки і юнаки відзначилися зразковою поведінкою, з ентузіязмом сприймали вишкільні теоретичні і практичні лекції, завдяки чому набули багато корисного для них вміння у вибраних ними видах

(Закінчення на стор. 27)

Учасники вишколу з копаного м'яча (інструктори Гриць Сергіїв, Ярослав Твардовський).

На бенкеті з нагоди закінчення вишколу промовляє директор Української Кредитової Спілки „Самопоміч" Ігор Ляшок.

Оксана Баюл повернулася в Україну

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Перша олімпійська чемпіонка незалежної України, фігуристка Оксана Баюл повернулася на батьківщину. О. Баюл має в плянах амбітний проєкт – відродити колишню славу українського фігурного ковзання. Вона прожила в США понад 15 років. Україну покинула разом з тренером одразу ж після зимової Олімпіяди-1994, яка стала для неї зоряною. 16-річна О. Баюл у Ліллегамері, Норвегія, виборола „золото" в жіночому одиночному ковзанні. Потім у США вона не тільки тренувалась, а й брала участь у льодових виставах, сама їх організовувала, налагодила випуск власної лінії спортивного одягу.

Наразі на ковзанках рідного Дніпропетровська, а також Одеси, Харкова, Києва та інших міст вона відшукує талановитих дітей. З ними має намір серйозно займатись.

В 33 роки О. Баюл сяде за студентську лаву – вона стала студенткою заочного відділення столичного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова. Наразі фігуристка відновлює втрачені документи про свої здобутки в Україні, зокрема про звання Заслуженого майстра спорту. Квартиру в Одесі, отриману за Олімпіяду, хоче поміняти на житло в Києві. Майбутній фах – тренер. А втім, перші кроки в тренерській роботі вже зроблені – зараз вона дає майстер-кляси юним українським фігуристкам. Розпочала з Дніпропетровська, адже до рідного міста, каже, має особливий сентимент.

О. Баюл народилася 16 листопада 1977 року в Дніпропетровську. Вона перша й досі єдина олімпійська чемпіонка незалежної України в зимових видах спорту, срібний призер чемпіонату Европи 1993 року, чемпіонка світу 1994 року. З 1995 року О. Баюл працювала у США за контрактом у Лас-Веґасі, опублікувала кілька книг про свій спортивний шлях.

Юлія Рацибарська,
Радіо „Свобода"

Українська фігуристка, Олімпійська чемпіонка 1994 року в жіночому одиночному ковзанні, чемпіонка світу 1993 року Оксана Баюл 12 серпня допомагає хлопчикові під час майстер-кляси з фігурного ковзання для юних фігуристів в Дніпропетровську. *Фото: УНІАН*

Українці отримали суперників у европейських змаганнях з футболу

6 серпня в швайцарському Ньоні відбулися жеребкування плей-оф Ліґи чемпіонів і Ліґи Европи. У змаганнях Ліґи Европи українські команди дістали таких суперників (першим вказано той клюб, на чиєму полі відбудеться перша зустріч):

„Баєр" (Леверкузен, Німеччина) – „Таврія" (Симферопіль)
„Галатасарай" (Стамбул, Туреччина) – „Карпати" (Львів)
„Омонія" (Нікосія, Кіпр) – „Металіст" (Харків)
„Дніпро" (Дніпропетровськ) – „Лех" (Польща)

Перші ігри відбудуться 19 серпня, ігри у відповідь – 26 серпня.

За результатами жеребкування плей-оф Ліґи чемпіонів „Динамо" (Київ) гратиме з голяндським „Аяксом" (Амстердам).

Чемпіонат Европи з футболу 2012 року (кваліфікаційне коло) відбудеться від вересня цього року по листопад 2011 року. Україна і Польща отримали путівки до фінальної стадії як господарі чемпіонату, решта 14 збірних будуть визначені на основі змагань відбіркового турніру. *(„Чемпіон")*

СПОРТ

Успішно діяла...

(Закінчення зі стор. 26)

спорту.

Дружно, як завжди, працював провід, інструктори та опікуни. Обов’язок керівника виконував Омелян Твардовський, секретарки – Марія Бокало, керівника розвагових програм – Марія Поліщук, опікунами на зміні були Люба Гуменюк і Таїса Бокало-Геґарті, опікуном юнаків і інструктором плавання – Роман Гірняк, асистентом опікуна – Микола Процюк. Інструктори на зміни в сесіях з копаного м’яча – Андрій Панас, Андрій Кудрик, Гриць Сергіїв, Ярослав Твардовський, Роман Коваль, Влодко Лемеха, з тенісу – Зеня Олесницька, Данило Туловський і Лариса Луків.

Під час урочистого закінчення сесій відбулися розвагові програми, що їх підготувала з учасниками керівник розвагових програм М. Поліщук. Юначки і юнаки протягом тижня вивчали пісні і деклямації, з якими виступили перед батьками під час святкових бенкетів.

На другому бенкеті були присутні від Українського Народного Союзу скарбник Рома Лісович, яка привітала учасників, та Оксана Тритяк, від Українсько-Американської Кредитової Спілки „Самопоміч“ член дирекції Ігор Ляшок, голова Української спортової централі Америки і Канади Мирон Стебельський.

Після розвагової програми були вручені нагороди учасникам, які одержали з копаного м’яча: Андрій Цимбал, Ігор Шуган, Омелян Шуган, Данило Сосяк, Василь Цимбал, Тома Ісіров, Андрій Зальцман, Роман Граб, Карля Гаврилко, Тейльор Ісіров, Софія Стокерт, Дмитро Крафорд, Бронсон Люпе, Андрій Виник, Дмитро Мицак, Олесь Поліщук, Стефан Шепко, Тристін Сиротніков, Марися Каґґуц, Софія Бовлович, Таня Чеховська, Вікторія Гірак, Діяна Орос, Софія Стокарт, Орест Пиндус, Андрій МекҐікен, Павло Мачай.

У відбиванці нагороджені Маркіян Бовен, Раґаб Ноурелдин, Володимир Перожак, Катя Чарторийська, Іванна Гриник, Ерик Кузьмірек, Олег Грабовий, Марко Перковський, Богдан Гриник, Олесь Січинський, Михайло Зьобро, Христина Масна, Лариса Пивоварів, Таня Січинська, Алуса Зьобро.

З тенісу – Маркіян Угрин, Максим Репетюк, Стефан Сосяк, Адріян Домарацький, Дмитро Шляпніков, Матвій Зайкел, Софія Асаяґ, Чейс Паркер, Діяна Орос, Лариса Возняк, Талід Інбар, Бріяна Рівера, Софія Шабельна, Марко Дашкевич, Арнот Паркер, Юрій Ґуран, Максиміліян Шаврин, Михайло Ярема, Соломія Бавлович, Ірена Квасницька, Софія Поліщук, Шін Кей, Александер Дейл, Стефан Ґуран, Марко Михайлюк, Михайло Фауґ.

З плавання – Антін Репетюк, Євген Сімпсон, Микола Люк, Ришард Мосоряк, Христіян Складовський, Пилип Шеремета, Мартин Мосоряк, Віра Граб, Вероніка Стецька, Гантер Рнот, Данило Крафорд, Маркіян Данищук, Дмитро Шевченко, Юрій Стойко, Олександер Прибила, Чейс Ганич, Наталія Малярчук, Карля Гаврилко, Наталя Малярчук, Дженіфер Масна, Даніела Процюк, Анда Стокер.

Група учасників Спортової школи на вишколі плавання (інструктор Роман Гірняк).

Учасники вишколу з відбиванки (інструктор Влодко Лемеха).

Учасники вишколу з тенісу (головна інструкторка Зеня Олесницька, інструктори – Лариса Луків і Данило Туловський).

ПОДОРОЖІ

Мандрівка в минуле Европи

Українці біля корабля „Амачело“, на якому група туристів пливла по Дунаю від Нюрнберґу до Будапешту. Фото: Зеня Брожина

Зеня Брожина дарує українську тарелю капітанові німецького війська Томі Кувановi, якому туристи завдячують відвіданням колишнього табору в Мітенвальді.

30 червня група американських українців вирушила у подорож до Европи, організовану бюром подорожей „Zenia's Travel Club“. Головною метою подорожі були присутність на дійстві „Страсті Христові“, підготовленому мешканцями міста Оберамерґав у Баварії та прогулянка по Дунаю від Нюренберґу до Будапешту. Подорожніх супроводжували Митрополит Української Католицької Церквив США Стефан Сорока та о. д-р Іван Кащак.

В Европі була чудова погода, а у подорожніх – веселий настрій. В Мюнхені ми відвідали Український Вільний Університет (УВУ), де нас привітав д-р Альберт Кіпа. Ректор проф. Іван Мигул представив професорів та відповів на численні запитання подорожніх.

Другого дня ми вирушили до Оберамерґаву на виставу „Страсті Христові“. Цю виставу започаткували в місті у 1634 році, коли мешканці чудотворно збереглись від епідемії „чорної віспи“. Відтоді через кожні 10 років місто переживає та представляє зворушливі страсті Ісуса Христа.

Входимо у світ Єрусалиму, до якого Христос в’їжджає на осляті, а сотні людей з пальмами в руках вітають Його. Переходимо до подій страсного тижня, до кінцевих мученицьких годин Спасителя. Ісуса б’ють, катують, кров ллеться струмочком по тілі. Ісуса прикріплюють до хреста разом з розбійниками, підносять височезні хрести. Христос і вмирає за нас. Ці зворушливі картини залишають у нас поняття правдивої любови Христа до людства.

Потім ми вирушили до Мітенвальду, до табору біженців часів Другої світової війни. Тепер там є німецька військова база, до якої заборонено заходити. Однак, моя приятелька Дора Горбачевська звернулася до німецької амбасади у Вашінґтоні, і ми отримали дозвіл увійти до табору. Поволеньки йшли повз колишні „касарні“, пригадували житлові кімнати, гімназію, кухню, садочок, місце Літургії.

Зупинилися на мості над рікою Ізар, напроти входової вежі, і спомини попливли з уст. Розпочав їх Іриней Ісаїв розповіддю про свою участь у Пластовому Джемборі 1947 року. Пригадали минуле Марійка Захарясевич та Ніля Павлюк, а Зеня Брожина показала кімнату, де народилася. Тяжко повірити, що у таборі містилось близько 3,500 українців.

Я відійшла від групи і прислуховувалась, чи часом не почую залишки гомону тих таборових днів. Дарма... З вдячности за перебування на військовій базі її представникові було вручено гуцульську інкрустовану тарелю. На завершення відвідин Мітенвальду подорожні, як колись, вийшли на гору Карвендельспіце і з неї милувалися красою Альп.

З Мітенвальду ми поїхали до Інсбруку. Оглянули місто і зайшли до церкви св. Евхаристії, де на нас вже чекали місцеві українські священники, а серед них парох о. Володимир Волошин. На Службу Божі зібралася нечисленна українська громада Інсбруку та кілька семинаристів. Після Служби Божої ми оглянули семінарію, засновану єзуїтами під кінець XIX ст. Митрополит Андрей Шептицький вислав перших студентів до Інсбруку у 1903 році. У 1907-1912 роках в семінарії вчилися Патріярх Йосиф Сліпий, а також багато духовних провідників Української Католицької Церкви. Сьогодні приїжджають студенти з України.

Очікував нас корабель „Амачело“ на Дунаї, на якому ми провели наступних вісім днів. Погода була соняшна. Перша зупинка відбулася у мальовничому казковому містечку Реґензбурзі. Здавалося, немов час зупинився і ми мандрували маленькими вуличками XVIII ст. Переплітались оповідання про переселенчий табір Реґенсбурґу, однак, туди ми не поїхали.

На нас чекало містечко Пасав, де ріки Ін та Ільз вливаються у Дунай. Коли провідниця тури почала розповідати про замок над рікою, Любко Пиріг перебив її і сказав, що замок був перетворений у шпиталь в часі війни. Він захворів і перебував в лікарні кілька тижнів, а відтак два роки ходив до місцевої семінарії. Його батько був призначений капеляном для воєнних біженців у Пасаві. Провідниця уважно слухала розповіді, бо не часто зустрічала туристів з такою багатою історією.

Далі був Відень, місто Моцарта, цісаревої Марії-Тереси, цісаря Франца-Йосифа і Української греко-католицької церкви св. Варвари. Церква була передана українцям цісаревою у 1784 році і є осідком згромадження українців. Сьогодні парохом є енерґійний о. д-р Тарас Шагала, який нас зустрів разом з о. д-ром Коласом і розповів про багату історію церкви.

Сьогодні у Відні мешкає приблизно 5,000 українців. Існують три хори, є кілька товариств. Парох працює над збереженням і розвитком громади. Діє українська школа, яка нараховує 80 дітей. Невдовзі буде відкрита бібліотека. Ми з гордістю оглянули „клаптик“ нашої культури, на якому є також погруддя Івана Франка та довголітнього диригента хору і композитора Андрія Гнатишина.

Кінцевою зупинкою подорожі був Будапешт. Невимовна краса витворилася у вечірніх годинах, коли мости, замки, церкви та міські будинки були освітлені, а їхнє сяйво відбивалося у воді. Нам припала тепла зоряна ніч, і ми увійшли у казковий світ, бачучи зачарований Будапешт з корабля.

На вулицях Будапешту ми зайшли до крамниці, де продавець володів українською мовою. Він був мадяром з походження, жив на Закарпатті і вивчив досконало мову.

Двотижнева мандрівка добігла кінця. Зжилися подорожні між собою, забувши про працю та домашні обов’язки. Маючи вроджений дар гумору, о. д-р І. Кащак забавляв нас протягом мандрівки. Провідницький хист З. Брожини забезпечив приємні, незабутні хвилини подорожі. Духовна опіка Владики Стефана надала внутрішній спокій. З вдячністю ми заспівали разом востаннє „Отче наш“ і полетіли літаком „Люфтганзи“ до Америки.

Оксана Бачинська,
Натлі, Ню-Джерзі

Про автора: Оксана Бачинська – пластова та громадська діячка, за фахом фармацевт, керівник фармацевтичних і аналітичних дослідів у Департаменті розвитку фірми „Гофман ЛаРош“ у Натлі, Ню-Джерзі.

Учасники Літургії в Інсбруку, яку відправили Митрополит Стефан Сорока, о. Іван Кащак, о. Володимир Волошин і о. Михайло Плотцідем з української семінарії. Фото: Зеня Брожина

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

Не умре вже Україна

Хто такі ще виніс муки?
І кого чума так жерла?
Потирає хтось там руки:
Україна вже умерла.
Нас нужда віками душить,
та не всі ми на колінах.
В непідпертих наших душах
ще не вмерла Україна.
Нас ламали – не зламали
і з лиця землі не стерли.
Вмерло нас в снігах чимало –
Україна ж не умерла.
Синьо-жовтий прапор звився
на скривавлених руїнах.
Як би хтось там не казився –
Не умре вже Україна.

Олександер Гаркавий,
м. Луцьк

В етері – телевітання національних меншин „З днем народження, Україно!"

10 серпня в Інтернеті з'явилася вітальна програма „З днем народження, Україно!" до 19-ої річниці Незалежности України, яку підготували на телеканалі „Інтер" відомі кіномистці Ганна і Марко Гресі.

Програма складається з 14 коротких відеофільмів, у яких представники 14 національних меншин України показують гумористичну сцену з свого життя і співають своїми мовами гимн України.

У програмі широко показано національний одяг, страви, обставини життя. Грузини зобразили смішну сцену фотографування, євреї провели лекцію про Україну у синагозі, росіяни вдалися до улюбленої гармошки, вірмени передали сімейні турботи шевця, для якого стало радістю українське свято.

Цікавим і багатим був циганський табір, а юному угорцеві, який з очеретів підглядав за купанням дівчат, дісталося від старшої віком мадярки. Білоруси були заклопотані приготуванням страв з картоплі, а в азербайджанців українське свято збіглося з народженням немовляти.

У фільмі висловлено вітання від 275 тис. білорусів, 45 тис. азербайджанців, 103 тис. євреїв, 47 тис. циган, 144 тис. поляків, 34 тис. грузин, 100 тис. вірмен, які проживають в Україні.

Щоб переглянути телевітання, треба набрати в пошуковій системі Інтернету його назву „З днем народження, Україно!".

Тим часом російськомовні мешканці Севастополя висловили протест проти включення до відеофільму російської меншини. Активісти організації „За єдину Русь" (голова Володимир Тюнін) почали збирати підписи під листом до Президента України Віктора Януковича з вимогою заборонити показ відеофільму на телебаченні.

Л. Хм.

У святі „Музейні гостини" в Рівному взяли участь понад 200 умільців

РІВНЕ. – Всеукраїнське свято творчости „Музейні гостини", на якому було представлено вироби декоративно-прикладного мистецтва майстрів Волинської, Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської, Хмельницької та Рівненської областей, відбулося 30 травня.

У святі взяли участь понад 200 умільців, які представили вироби мистецтва з дерева, соломи, лози, глини, шкіри, бісеру тощо. Прийшли на свято також численні відвідувачі.

Організатором був Рівненський краєзнавчий музей, на подвір'ї якого відбувалося свято.

Євген Цимбалюк

Під час свята „Музейні гостини" в Рівному

Виставка творів...

(Закінчення зі стор. 12)

метеликом".

Народжений в 1923 році у Коломиї, в родині судового урядовця, Б. Божемський починав вчитися в Коломиї, мистецьку освіту отримав у Мистецько-промисловій школі у Львові під керівництвом скульптора С. Литвиненка, що восени 1943 року була переведена до рівня академії, під офіційною назвою „Вища образотворча студія", яку очолив ректор В. Кричевський. Б. Божемський разом з іншими студентами і професорами весною 1944 року назавжди покинув Львів. Перед ними доля розгортала сувій скитальщини, задимлені війною дороги Німеччини й Австрії.

У 1946 році вдалося дістатися до американського берега і в Ню-Йорку поступити у мистецьку школу за спеціяльністю – графіка та ґраверські техніки, яку закінчив з відзнакою в 1951 році.

Опісля він приєднався до американських мистецьких організацій, став членом літературно-мистецького клюбу в Ню-Йорку. Персональні та збірні виставки за участю одного з перших українських миатців, що здобув американську освіту, Б. Божемського, проходили в Ню-Йорку, Вашінґтоні, Бостоні, на Міжнародній виставці українського мистецтва в Дітройті в 1960 році, в Монреалі, Торонто, Едмонтоні, Гайдельберґу в Німеччині. Географія виставок з кожним роком сягала закутин українського простору, і подиву гідне те, що він, залишивши рідні землі в молодому віці, зберіг донині у своєму серці образ далекої Батьківщини.

Дозволю собі зацитувати кілька думок Б. Божемського, викладених через особисте листування: „Я є мистець оптимізму і сталої надії на краще майбутнє... Тепер інтенсивно приготовляюся до виставки в дорогому моєму серцю Чикаґівському музеї, з вірою в її успіх при помочі Всевишнього Господа Бога. Уживаючи мотиви рослинного та звіринного світу в індивідуальній техніці паперориту, сполучаючи графіку з малярством, що є до певної міри донацією в скарбницю українського мистецтва... Так, Коломия є рідним містом моєї мистецької творчости, включно зі запахом живиці соснових гір моєї безмежно улюбленої Гуцульщини".

Бути ревним сповідником любови до рідного краю далеко не кожному під силу. Він, як французький мистець Поль Сезан, поетику природи перевтілює в зображувані мотиви, тому до натюрмортів його твори прирівняти не можна, радше назвати їх треба живими оберегами, а уся творчість – це національний, клясичний характер гуцульського і водночас народного мистця.

У творчому доробку майстра – ікони і картини релігійного змісту, краєвиди, дереворити та паперорити. Його ім'я внесено до книги „Who is Who in American Art", він є одним із найулюбленіших мистців для кількох поколінь української Америки.

Як особистість, мистець надзвичайно скромний. Найціннішою нагородою для нього є талант, і ним він ділиться з усіма. Безмірна щедрість його пожертв на громадські проєкти, релігійні та освітні осередки заслуговує поваги і наслідування.

Слід зазначити фінансову підтримку мистцем Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля та Фундації Українського Вільного Університету в Мюнхені.

„Чоловік, який живе і не діє, є камінною статуєю без життя і ініціятиви, – пише до музею Б. Божемський. – Моя мистецька муза мене не опустила, і помимо поважного віку, при помочі Божого милосердя я дальше інтенсивно працюю... При цій нагоді хочу виявити ентузіязм і радість в експозиції моєї творчости".

Про значимість постаті цього мистця у сучасному мистецькому Всесвіті шанувальники культури зможуть почути на виставковій ватрі в Українському Національному Музеї в Чикаго, яка відкриває двері в музейну осінь.

Виставка в музеї триватиме до 28 вересня.

Богдан Божемський. „Соняшники".

Пішов з життя патріярх живопису Зеновій Кецало

ЛЬВІВ. — 14 серпня, на 92-му році життя, перестало битися серце Народного художника України, патріярха львівського живопису Зеновія Кецала.

Св. п. Зеновій Кецало

Поховали митця у родинному склепі на Личаківському цвинтарі у Львові. Парастас відбувся 15 серпня, похорон – 16 серпня. Про це повідомив голова Львівської організації Національної спілки художників України Олег Микита.

З. Кецало володів чи не всіма графічними техніками: ліноритом, дереворитом, офортом, мецо-тинто, літографією й іншими. Його знали як доброго аквареліста та автора олійного живопису. Художник створив декілька тисяч творів.

З. Кецало з’явився на світ 12 лютого 1919 року. Художником хотів бути іще змалечку. Ставши 1933 року учнем Львівської художньо-промислової школи (нині – коледж ім. Івана Труша), він п’ять років доїжджав потягом до Ходорова, а потім іще декілька кілометрів добирався пішки до рідних Добрівлян.

Завдяки здобутим у цій школі знанням, уже в 1938 році став студентом престижної Краківської академії красних мистецтв ім. Яна Матейка – до речі, одним з двох українців, прийнятим того року до цього навчального закладу. Однак, провчився недовго. Хвороба та смерть матері, початок війни й інші незалежні від нього обставини повернули його життя на 180 градусів від того, чим жив увесь попередній час.

Виклик до військового комісаріяту замість очікуваних іспитів до Київського художнього інституту (оскільки про Краків уже не можна було й мріяти), загроза розстрілу поблизу Білої Церкви, вимушена праця гробарем у карному батальйоні (з огляду на те, що знав анатомію), а потім арешт і вирок – вісім років сталінських таборів на Уралі „за антирадянську пропаґанду“ та три роки позбавлення громадянських прав.

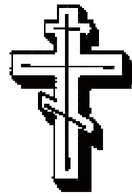
Утвердитися малюванням митець спробував, повернувшись зі заслання. Однак, потерпав через „вовчий“ квиток і свою безпартійність. Після смерти Йосифа Сталіна, перебравшись до Львова з допомогою Володимира Патика, З. Кецало пробував почати нове життя.

На постійно поселившись у місті Лева за сприяння письменниці Ірини Вільде, мистець нарешті з задоволенням почав у вільний час ходити з наплечником селами та замальовувати весільний, робочий і щоденний одяг. Так почалася ще одна його стежка в мистецтво.

Частина тих малюнків є сьогодні складовою колекції Львівського музею етнографії та художнього промислу. 1964 року З. Кецало вступив до Спілки художників, хоча перша особиста виставка відбулася тільки 1979 року.

З. Кецала знали як привітного, доброго чоловіка, який жив і працював для України. Гірко, що він так і не дочекався Національної премії ім. Тараса Шевченка, на яку безперечно заслуговував. *(ЗІК)*

З глибоким смутком ділимося сумною вісткою, що 5-го серпня 2010 р., на 92-му році життя, відійшов у вічність наш найдорожчий БАТЬКО І ДІДУСЬ

СВ. П.

МИХАЙЛО КОРЧИНСЬКИЙ

народжений 11-го квітня 1918 р. у Києві
син Михайла Корчинського і Ядвіґи (Зданович) Корчинської

Довголітній і міжнародно шанований металюрґічний інженер і знавець у металах, чия кар’єра тривала 58 років, і підчас котрих отримав дуже багато інтернаціональних нагород за наукові винаходи у металюрґії, відданий Українсько-Американський громадський діяч, найдорожчий муж, впродовж 53 літ, Таїсії (Лапін) Корчинської, яка відійшла у вічність 11-го березня 2005 р.

У глибокому смутку залишилися:

Син – Михайло Корчинський з жінкою Ванесою (Чикаґо)
Донька – Марина Корчинська Морарі з мужем Манфредом Морарі (Цюріх, Швайцарія)
Донька – Роксана Корчинська (Питсбурґ)
Внуки – Манфред Морарі мол. і Михайло Морарі (Цюріх, Швайцарія).

Парастас відбувся 9-го серпня 2010 р. у похоронному заведенні Beinhauer-Connell у Bethel Park, Pennsylvania.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу 11-го серпня 2010 р. в церкві-пам’ятнику і на цвинтарі св. Андрія у South Bound Brook, NJ.

Пожертви можна складати на: Ukrainian Academy of Arts and Sciences, 200 W. 100th Street, New York, NY 10025, або UTS Scholarship Fund (Reference: Michael Korchynsky Memorial Scholarship), Ukrainian Technological Society, PO Box 4277, Pittsburgh, PA 15203.

Вічна Йому Пам’ять!

ТОВАРИСТВО
КОЛИШНІХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ
ЛЮВЕНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
В БЕЛЬГІЇ

ділиться із товаришами, товаришками та громадою сумною вісткою, що в неділю 20 червня 2010 р. відійшов у вічність наш дорогий товариш

св.п. **Роман Герасимович**

народився 10 жовтня 1924р. у Львові,
матуру здав в Академічній Гімназії 1943р.,
у Лювені студіював 1947-52
закінчив студії із дипломом інженера харчевої індустрії

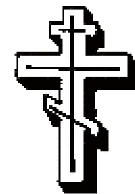
+++

Панахида відбулася в п’ятницю 25 червня 2010р. в похоронному заведенні в Ню Йорку, НЙ. Прах покійного перевезено до Манчестер, Англія, до родинного гробівця, де поховані його мама й сетри.

Жалібна громада із студентських часів прощає свого товариша – Вічна йому пам’ять!

Зенон Татарський, голова — Ігор Гайда, секретар

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що в п’ятницю, 13 серпня 2010 р. відійшла у вічність наша дорога МАМА і БАБА

СВ. П.

ОЛЕКСАНДРА МАРЧЕНКО

нар. 2 квітня 1914 р. в Полтаві, Україна.

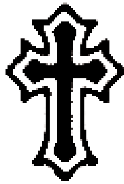
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 19 серпня 2010 р. в Українській православній церкві св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. о год. 10-ій ранку. Поховання на церковному цвинтарі в С. Бавнд Бруку.

У глибокому смутку залишені:

син – ЮРІЙ МАРЧЕНКО з дружиною КЕЙ
внуки – ЛІЗА, ПЕТРО, РОКСАНА, НАТАЛКА з чоловіком ДЖАНОМ

Вічна Її пам’ять!

Ділимося сумною вісткою, що у п'ятницю, 30 липня 2010 р.
відійшла у вічність в Парма, Огайо наша найдорожча
МАМА і БАБА

СВ. П.

МАРІЯ КОВАЛИСЬКО

з дому ТЕЛЕЩУК

нар. 6 серпня 1918 р. у Старому Самборі, Україна.

Похоронні відправи відбулися в середу, 5 серпня 2010 р. в церкві св. Йосафата, в Пармі, похована на цвинтарі св. Андрея в Пармі, Огайо.

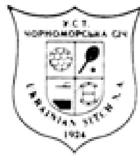
Залишилися у глибокому смутку:
сини – МИХАЙЛО
– ІГОР із сином РОМАНОМ

Вічна Її пам'ять!

Щиро дякуємо всім, що склали співчуття і за присутність
на похоронних відправах.

Ділимося сумною вісткою, що
3 серпня 2010 р. в Моріставні, Н. Дж.,
після короткої недуги, відійшов у вічність
довголітній спортовий діяч, член Управи
УСВТ „Чорноморська Січ",член Комітету
Спортової Школи Ч. Січі

СВ. П.

ОЛЕКСАНДЕР НАПОРА

нар. в селі Вілка Жаполівська на Ярославщині.

Похоронений на цвинтарі Галівуд в Юніон, Н. Дж.

Залишив у смутку:
дружину – ОЛЮ
дочок – НАТАЛЮ, СЯНЮ і ОЛЕСЮ з їхніми чоловіками
і дітьми
та близьких січовиків, співробітників

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ",
Виппані, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою, що 3 серпня 2010 р.
в Моріставні упокоївся в Бозі на 86-му році
життя наш довголітній діяч,
фінансовий секретар

СВ. П.

ОЛЕКСАНДЕР НАПОРА

нар. в селі Вілка Жаполівська на Ярославщині.

Похоронений на цвинтарі Галівуд в Юніон, Н. Дж.

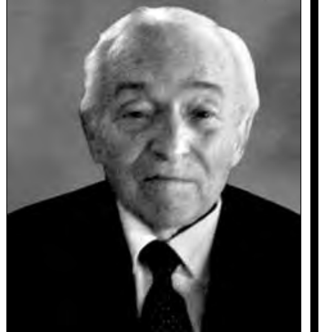
Залишив у жалобі:
дружину – ОЛЮ
дочок – НАТАЛЮ, СЯНЮ і ОЛЕСЮ з їхніми чоловіками
і дітьми
та ряд співробітників в Управі УСЦАК.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ
АМЕРИКИ І КАНАДИ

У глибокому смутку повідомляємо,
що 30 липня 2010 р.
відійшов у вічність активний
громадський діяч,
великий український патріот

СВ. П.

ВАСИЛЬ ГЕВА

Нар. в 1928 р. в Тернополі, Україна.

Під час Другої світової війни Його насильно вивезли до Німеччини. Довгий час він перебував у складі збройних об'єднань: служив у Другій Українській дивізії, у батальйоні „Флак", далі у Другій дивізії Андерсона, згодом мобілізований до армії Великобританії і служив у 8-ій Англійській армії маршала Монтґомері в Хайфі, тепер Ізраїль.

До США приїхав у 1949 р., поселився в Джерзі Ситі. Працював у тресті Морґен Ґаранті, у відділі цінних паперів. У 1998 р. відійшов з посади Волт (Vault) менеджера.

Від самого прибуття до Америки Василь був активним у громадському житті. Протягом багатьох років обіймав низку посад в українських суспільно-громадських, церковних та фінансових організаціях міста Джерзі Ситі. Зокрема, Василь був довголітнім головою 14 відділу ООЧСУ в Джерзі Ситі, головою Контрольної Комісії місцевого осередку СУМ, заступником голови Контрольної Комісії Українського Народного Дому, скарбником місцевого відділу УККА, довголітнім скарбником товариства „Самопоміч" у Джерзі Ситі, довголітнім членом Дирекції кредитівки „Самопоміч" у Джерзі Ситі, довголітнім членом Кредитового комітету цієї ж кредитівки, членом парафії церкви свв. Петра і Павла.

Дружина Василя, Маріон із дому Гейс, померла у 2009 році.

Покійний залишив у глибокому смутку:
доньку – Анну Турнович із мужем Джералдом
синів – Михайла із дружиною Даною
– Василя із дружиною Шерол.

Вічна Йому пам'ять!

Управа Товариства „Самопоміч" в Джерзі Сити

29 КУРІНЬ УПС "СІРОМАНЦІ"
діляться сумною вісткою
з членами Плем'я "СІРОМАНЦІ",
та друзями, що 19 липня 2010 р.
відійшов у вічність

СВ. П.

інж. БОГДАН А. АНДРУШКІВ

один із засновників Плем'я "СІРОМАНЦІ"

Вічна Йому память!

Дружині Вірі, дочкам Христині й Оксані та братові
і нашому побратимові Роману і дальшій родині Покійного
складаємо найщиріші співчуття.

КУРІННИЙ ПРОВІД

В пам'ять покійного Богдана 29 Курінь УПС "СІРОМАНЦІ"
складає $1,800 на журнал "Пластовий Шлях".

216 Foordmore Road, P.O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
Ph. 845-626-5641

представляє

Благодійний-бенефіс
Коктейл-прийом

"Ruslana for Soyuzivka"

Прозвучать пісні у власному виконанні РУСЛАНИ

в суботу, 4 вересня 2010 р.
від год. 8 до 10-ої веч.
під наметним павільйоном
перед будинком „Львів" – на Союзівці,
дотація – $125 від особи.

Дотація покриває:
VIP коктейл прийом
Безплатний вступ на благодійний концерт-бенефіс Руслани, в неділю, 5-го вересня 2010 р. о год. 8-ій веч.
Приватний виступ Руслани.
Зустріч з Русланою.
Фотографія з автографом Руслани.

Місця у зарезервованій секції „VIP" на концерті в неділю.
Безплатний вступ на Союзівку на цілий „вікенд".
Обмежені місця. За дальшими інформаціями телефонуйте якнайскоріше до Оксани Тритяк: **(800) 253-9862 x 3071**
oksanauna@comcast.net

ОКСАНА СТАНЬКО
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA STANKO
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: stanko@unamember.com

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036
(908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
мінімум 10 фунтів	2-3 тижні мін. 10 фунтів	Пересилка і доставка	220 V

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує аґентів до співпраці.
Доставляємо пачки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словакії.
Підбираємо пачки з дому безкоштовно.
Пересилка пачок через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Tall Free 1-800-965-7262

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та европейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
645 W. 1st Ave.	565 Clifton Ave	1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (908) 241-2190	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 969-4986
(888) 336-4776		(215) 728-6040

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

• НА ПРОДАЖ •

Продається хата на подвійній площі у Норт Порті, Фла., близько Української церкви і Культурного центру (Biscayne Rd.) 3 спальні, 2,5 лазнички, камін, басейн, в кухні ґраніти. Ціна $269.000.
Тел.: (941) 270-2411 Любко Лузняк

Українська книгарня в Едмонтоні
провадить випродаж книжок в українській мові
від 1 до 31 серпня з 50% знижкою
- релігійні (окрім молитовників)
- історія регіонів

www.ukrainianbookstore.com
Тел.: 1 866-422-4255

• ПРАЦЯ •

Шукаємо українку для опіки над старшою жінкою з проживанням. Просимо залишити інформації з числом вашого тел. на автозаписувачі.
Тел.: (313) 622-0511

Пошукую жінку компаньонку по догляду за старшою жінкою з проживанням в Джерзі Сіті, Н. Дж.
Тел.: (609) 216-0239 або (609) 585-1294

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytvyn,Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

У Карпатах... слід насолоджуватися місцевими краєвидами

А не перейматися тим, як заплатити за місцевий готель

VISA® Debit Card
виключно від
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ

Без комісії. Без кордонів. Без проблем

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА
Нью-Йорк · Бруклін · Саус Баунд Брук · Картерет

www.UkrNatFCU.org **1-866-859-5848**

